

השוללם הזה

הרשימה השחורה של מיסתמי קרו המא

קרו
המא

מס' 944 ב' כסלו תשמ"ז
17.11.1955 האח"ר. 350 כר.

בלי מורא -
בלי
משוא פנים

העולם הזה

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורכי-משנה:
דוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
איתן נבירול
הכתב הראשי:
אליהו כרמל
חברי המערכת:
ישראל ביכר, ניצה בני, לילי נלילי, דוד הורוביץ, רותי רוד, רוני זוהר, אברהם חרמוני, אוסקר טאובר, משה לשם, אביבה סטן, עמוס קינו, שלמה קרו, טילכי קשת.

עורך דפוס:
אריה אריאל
מנהל מכשעים:
שלמה אדיר
עורך תמונות:
אריה אריאל
מנהל מעבדה:
נתן רוזן

רח' גליקסון 8 תל-אביב. מען המברקים:
"עולמפרסט" ת. ד. 136, טלפון 26785.
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס ישראל בע"מ, ת"א טל. 23204.

אין המערכת אחראית עבור תוכן המודעות, מלבד עבור מודעות המתפרסמות תחת הכותרת "דו"ח לצרכן", "דו"ח לבוחר", "דו"ח לנוסע" וכו'. המוכנות על-ידי חברי המערכת ונבדקות על-ידם. המודע "דו"ח לבוחר" כולל מודעות מטעם מפלגות וארגונים ציבוריים אשר אין המערכת אחראית לתוכן ולדעות המובעות בהן ושאינן משקפות בשום צורה שהיא את דעות המערכת.

העתון הנקרא ביותר במדינה

בשום שטח אין הבלוף מיהרה מוסד קבוע ורשמי כמו בשטח העתונות. אי העתון שלא יטען כי הוא העתון הגדול והנפוץ ביותר? ישנו רק דבר אחד שהוא חזק יותר מן הנטייה להפריז, וזה החשש מפני הביקורת. העתונים המתלהבים

בייחוד לפרסום עצמי הם אותם המתנגדים, משום-מה, בתוקף לכל ביקורת חשבוניתהם לבידוק המצב לאמיתו.

בשטח השבועונים מגיעה תופעה זו לשיאים מגוחכים. ישנו שבועון קטן הטוען שהוא "השבועון הנפוץ ביותר במדינה". שבועון אחר אף הפיץ בין המפרסמים תעודה תומכה בידי רואה-חשבון מוסמך המוכיחה כי תפוצתו היא פי שלוש מכפי שהיא באמת. הגשנו משפט משמעי נגד אותו רואה-חשבון והוא התנצל רשמית. אולם גם עתה אין זה נדיר ששבועון יטען לתפוצה העולה פי שלוש על המספר האמיתי של כל הגליונות שהוא מוציא לשוק.

דרשנו לא פעם לשים קץ להפקרות זו על-ידי הסכם בין כל השבועונים להעביר את ספריהם לרואה-חשבון מוסמך, מקובל על כולם. אולם עד כה נתקלנו בקיר אטום. נאלצנו להמציא שיטה משלנו כדי לברר את האמת.

2/16 י"ב

מכתבים

ע"י שהמפלגות תואלנה לתרום את מיליוניהן, גם נס אני יודעת להיות, "הכמה".
רחל גוט, גבעתיים

רוחב לב

... אפרים אילון, המופיע ברשימה השחורה של עשרי ישראל שהשתמטו מחובתם לקרן המנו (העולם הזה 943) זכה למעט מועיר ממה שראוי היה שייכתב עליו.
מדי שנה, בעונה בה מתקיימת תצוגת המכוניות בפאריס עורך אילון נשף פאר, בחווילתו של בכואה-דיהיולו, למשתתפי התערוכה. הוצאות הנשף הנ"ל הן כ-5000 דולאר. בשעות הבוקר המוקדמות, אחרי נמר ההצגות במועדוני הליילה, מופיעים כמכדרים בנשפים הנ"ל כל להקת הליידו או הפלמפרן — דבר שרק מעטים בצרפת כולה יכולים להרשות לעצמם.
אנכי, כל האבות כמכונית החדר הפריסאית של אילון, שנבנתה במיוחד עבורו, הם מצופים זהב. אילון עצמו מתפאר שהם עשויים זהב טהור. אין פלא, איפוא, שאין הוא יכול לתרום לקרן המנו יותר מאלף ל"י.

סוף העולם

אשר ללי דרלינג (העולם הזה 941) המקוה אי פעם להניע למקום בו אין צורך בניירות, לעולם המאובלס בנייראדם חופשיים החיים בהרמוניה — אין לי כל ספק שבסופו של המיול יגיע לי דרלינג לאותו עולם אליו הוא משתוקק כל-כך להגיע, כי הרי אין זה אלא העולם הבא.

הנן גולדגרש, חולון

אל יהא הקורא גולדגרש בטוח בכך, כל עוד לא נוכח במו עיניו.

עזרה אחרונה

אני מקוה שמאסר 30 יום שהטילו שלטונות הדר ביישראל על החייל אמנון שוריק בשל נגינה ביום-כיפור (העולם הזה 942) יעזור סוף-סוף לאנשים החוששים בעודת הראש, להכין מה פירוש של מפלצת הכפייה הדתית!

גן-עדן עני אדמות

שלום זמיר, שחרם 15 ל"ל לצלבי-האדם (העולם הזה 943) משום שמצפוננו לא הרשה לו להשתתף במכונית לרכישת נשק, הוא בעל מצפון נאיבי. הוא לא שחז שהעולם הזה הוא ג'ונגל, והחוק הוא: כל הקודם — טורף. נסיונותיו של שלום

כיכב מורא

כשבעלי החל לפני שנה להזמין את העולם הזה והגנדרתי בכל תוקף, אך הדבר לא הועיל והייתי מרופדת בו במורת-רוח.

מרוע אני כותבת לכם סכתב זה? כדי לומר לכם כי יש שינוי לטובה בגליונות האחרונים. כמעט ואין להכיר שהוה העולם הזה. הפניות את הדגש לדיומות של חלוציות, התישבות ומעשי האדם המוכיחים מוטובים טהורים ונעלים, המי שמשים דוגמה לעם. כל זה משמחני מאד.

לאה אשד, טל-שחר
המיד אמרתי שכבאו שעת-חירום אמיתית ית-נלה העולם הזה כעתון החירוי שיתרומם לנוהל השעה, וכל העתונים הציוניים יתחבאו אי שם בפניות. הגליונות האחרונים מוכיחים שצדקתי. העולם הזה לבש שוב את כובעי-הגרב.

לאה הפנע זה כובעי-מוראל.
חידוש נעורים

... לרשימתכם על פיניו עזה (העולם הזה 942) פיניו עזה (העולם הזה 942) כתוב: "סיפור הבריי טי, שכבר אינו כל-כך צעיר..." ואחרי כמה שורות בלבד מסיים הכתב: "הקרב האמיתי יהיה, לדעת צעיר צעיר זה..."
האם אחרי שיהיה קצרה עם כתבכם נהפך הברייטי לצעיר יותר?

משה לור, כפר-איתא
עורך הכיתוב הצעיר כבר אינו כל כך צעיר.

... לרשימתכם על פיניו עזה (העולם הזה 942) הוספתם משה המנלה לנו כי הלכנו יתקופו מ-לכנו, הסורים — מסוריה, הירדנים — משטחם (שפתחו) והמצרים — מצרים. אני סבור כי תלמיד כתב "בית-ספר יסודי וצייר משה קצת יותר מוצלחת מבחינה אסטראטגית מאשר אותו עתונאי מצרי הקובע בטפשותו כי צבאנו יתרכז סביב צרעת עזה ויניח לאוייב לעשות כרצונו בשאר חלקי הארץ!"

ירם אבקביץ, חדרה
מספרים כי פולט מעזה נשאל על מצבו תחת שלטון המצרים ואם היה לו טוב יותר בזמן השל-טון הכריטי. ענה הפליט: "הייתי מוכן לשמוע מיליון פעם, בללאי ערב" — כפי שפתחו האנג-לים כי שיהתם עם ערבים, כשם שעשו זאת בכינוי "בללאי ניו" עם היהודים — מאשר לשמוע פעם אחת, "אי פטרם" (ארזני) בערבית-מצרית.

עטלה נמצור, ג'יש

זמיר להפוך את העולם לנועד בניגוד לחוקי הטי-בע. האם יצליח?

זלמן שנוקפרצק, תל-אביב
... אילו כל התרומות של שני הצדדים היו משמ-שים למטרות וז הצלת חיי אדם, במקום שימוש להשמדתו, הייתה זאת פעולה הומניסטית מדרגה ראשונה. תקום ועדה בינלאומית למימוש מטרה זו!

ברוך ראובן, חולון

עניין עדינסק
ככתבה (גליוןסקי אהרונסק) צחקתם מועיר בשם פלנסק. אינני מבינסק; מה נרועות מינסק ופינסק מטבעינסק, אשקלונסק או אילונסק

גדי און, חיפה
צודק הקורא גדי אונסק:
צודק הצודק אהרונסק.

סופא-לא-קמינו
יש לי הרשום כי המכתבים הנשלחים אליכם עוברים אודו-לינו. מה קורה לאלה שהכוס לא נופל עליהם? זורקים אותם לפחי האשפה, חלי-לה?

כרמלה פרץ, ירושלים
חס ושלום. הם הזללים לתיקיה.

מיפקד גדודי

כדלחיו לגודר האלמוני (העולם הזה 942), אבל שום נודר אינו יכול להילחם בלי ספקר. מרוע לא יקום איש מאנשיו הצעירים של העולם הזה ובמקום לכתוב בלבד, יארנ את הגדוד הזה לי טיהור השחתות עליה אותם כותבים כה הרבה? את הליון קראתי כהיותי במסרה ביד חיים וייצמו, מקום בו נכנים בניינים עוצומים. אינני מהננד לבניית מיעודן סאומרטינו, בו כל מטר עשוי שיש אחר, שעלה בכמה מיליוני דולארים. האם נהלת יד חיים וייצמו תרמה לקרזהמנו מיכאל נתן, רחובות

עובדי מכוון וייצמו, השוכנים ביד חיים וייצמו, העבירו בזמונם לקרן-המנו עם פתיחתה 25 אלף לירות.

בעקבות הצעת הקורא רפפורט (העולם הזה 942) שהמפלגות שבובנו מיליונים על תעמולת הבריות יתרמו גם עתה מיליונים לקרן המנו — הייתי בטוח כי המפלגות יקפצו על הרעיון הי-פארוני הנפלא הזה וייצפו את קרן המנו כי מיליוני לירות. אולם, כפי שאנחנו רואים, מערי-מות המפלגות שהפועל הפשוט יתרום את מכסו. איך ואבוי לעם שכאלה הם מנהיגיו!

כושים היכונו לעשות את שלכם!

ז. ברחמי, תל-אביב
... התלמתי להקפיד את תרומתי לקרן-המנו

המסקנה היא מעודדת למדי. היא מוכיחה משהו גם לגבי קהל הקוראים בארץ. דומני שאין ארץ שנייה בעולם בה נמכר שבועון אינפורמציה המוקדש רובו לעניינים פוליטיים וציבוריים, יותר מעתוני הביזור הקלילים. בסופו של דבר זהו סימפטום לגבורות הציבורית של הקהל הישראלי. הוא מואס בזפתוניים ובמון רותני מפוקפק, דורש רמה המצינת בארצות אחרות רק כתביעת העומדים הרחק מן הקצה העליון של סולם התפוצה.

המסקנה היא מעודדת למדי. היא מוכיחה משהו גם לגבי קהל הקוראים בארץ. דומני שאין ארץ שנייה בעולם בה נמכר שבועון אינפורמציה המוקדש רובו לעניינים פוליטיים וציבוריים, יותר מעתוני הביזור הקלילים. בסופו של דבר זהו סימפטום לגבורות הציבורית של הקהל הישראלי. הוא מואס בזפתוניים ובמון רותני מפוקפק, דורש רמה המצינת בארצות אחרות רק כתביעת העומדים הרחק מן הקצה העליון של סולם התפוצה.

מה קורה בבית-הספר?

מערכת העולם הזה עומדת לפתוח בקרוב בחקירה מקיפה של ציבור תלמידי בתי-הספר התיכוניים בארץ, בעיותיהם, שאיפותיהם ודעותיהם.

לצורך זה זקוקה המערכת לשיתוף-פעולה מצד קוראיה בבתי-הספר. תלמידים ותלמידות (חמישית עד שמינית), המוכנים לתת את ידם לסקר זה, מתבקשים להודיע על כך למערכת, תוך ציון שמם, כתובתם, גילם, בית-ספרם ומחלקתם.

גא לרשום על המעטפה: מערכת העולם הזה, ת. ד. 136, תל-אביב, למדור החינוך.

נהחלימי!

והנוער. עיראק לא תתערב ברצינות כדי להציל את מצריים. אולם הכנופייה העיראקית יכולה להתמוטט מחר. ולפנות מקום לידידי מצריים. שישאקלי שני עזר לשבור מחר את חבורת העסקנים ברמשק. העולם הערבי עלול להתאחד באופן מכריע תוך שנים מעטות.

בכל ארצות ערב אין אף כוח ציבורי אחד הדוגל ברגע זה בשלום עם ישראל. על כן, שום הפיכה ערבית לא תקרב את השלום. אם יצליחו האמריקאים מחר לשבור את עבד אל-נאצר, יבואו במקומו כוחות גרועים יותר, קנאיים יותר: אולי צקינצבא אחר, או אפילו האחים, ידידיו של המופתי. על כן אומר גם ההגיון הפוליטי: ללחום.

אולי יכול היה להיות עוד נימוק אחד לדחיית ההכרעה. לו קם מחר ראש ממשלת ישראל ואמר: נעשה עוד ניסיון גדול אחד לרכוש בניברית בעולם הערבי, להחליט הפיכה לטובתנו, לשנות את המציאות הפוליטית כמו ידנו — יתכן שהיה כדאי לתת לו הזדמנות זו.

אולם כולנו יודעים שראש ממשלת ישראל אינו הזומם על כך. וגם אינו מסוגל לכך. כדי לבצע משימה זו, היה צורך בשינוי מוחלט ב-פסיכולוגיה של צמרת ישראל. היה צורך למסור סמכויות מכריעות לאנשים חדשים, בעלי תנופה ומעוף. שאינם מקובלים על המפלגות ה-קובעות. אין כל סיכוי שדבר זה עלול להתגשם בשלוש השנים הקרובות.

זרם הנשק האמריקאי והסובייטי הכניס מימד חדש למשחק: מימד הזמן. כיום זהו המימד המכריע את גורל ישראל. כל תכנית פוליטית שאינה בת ביצוע תוך שנתיים, שלוש, ארבע תכנית כלל. היא נוגעת לעולם הבא, לא לעולם הנה.

חוששני שכל השיקולים ההגיוניים מובילים על כן למסקנה אחת: המלחמה היא בלתי-נמנעת. ואם היא בלתי-נמנעת, מוטב עכשיו מאשר בעוד חמש שנים. לא יהיה זה, מיבצע, כי אם מלחמה, מלחמה באותיות רבות. לא לביעור קני מרצחים, ולא לסיפוח רצועת-מדבר למדינה, אלא להשמדת חיל-השרדה המצרי והוצאתו מכלל שימוש למשך עשר השנים הבאות.

מלחמה זו לא תביא את הגאולה. חיילי ישראל שוב יהיו מגשהכסף, אולם הם לא יביאו על מגש זה את השלום. הם יביאו הפסקת-נופש של כמה שנים.

הבעיה הגדולה של השתלבות ישראל במרחב לא תיפתר על-ידי מסע צבאי. למחרת הסיכוי השני תדקר שוב באותה חומרה כמו למחרת הסיכוי הראשון. ואם לא יבינו זאת מנהלי המלחמה בעוד מועד, אם לא ינהלו את המלחמה בצורה שתאפשר להגיע בסיס איתן למהפכה פוליטית גדולה במרחב, הרי הסיכוי השני יהיה רק הכנה לסיכוי השלישי. קרבן החייל הוא קרבן-שוא אם אין עומד מאחוריו מדינאי בעל יכולת, היודע לשתול ב-שדה-הקרב, המושקה ברם, את שתיל השלום, שהוא אצלנו שתיל ההשתלבות במרחב.

רזמן חולף. כל יום הוא יום אבוד, שאין לו תמורה. להחלטה כזאת.

קיימת סכנה חמורה שלא תהיה שום החלטה בכלל, שהכל יימשך כמו קודם. מעידים על כך טיוליו של משה שרת. מעידים על כך המיבצע-עם הדיפלומטיים של נציגי ישראל, השיחות, המסיבות, ההכרזות, ההודעות.

קיימת סכנה ברורה שקרן-המגן, אותה התגלות נהדרת של רוח ההמונים, תהפוך אף היא לתחליף של משהו, לסמל הרדמה הבא להשיבת שגם מליוני הלירות לנשק, שהם כל כך חשובים כשלעצמם, אינן פתרון למצב.

קיימת אפילו סכנה שפעולות אה"ל, הנוטעות גאחה כה רבה בלב ההמונים, יתפכו בידי המנהיגים מכשיר כדי להרגיע את עצמם. לדחות את החלטתם האמיתית. אולם גם עשר פעולות של כונתילה ועשרים פעולות של ניצנה אינן פתרון למצב. יש בהן הכל — גבורה, הצלחה, ניסיון קרבי — וזלת דבר אחד: הכרעה.

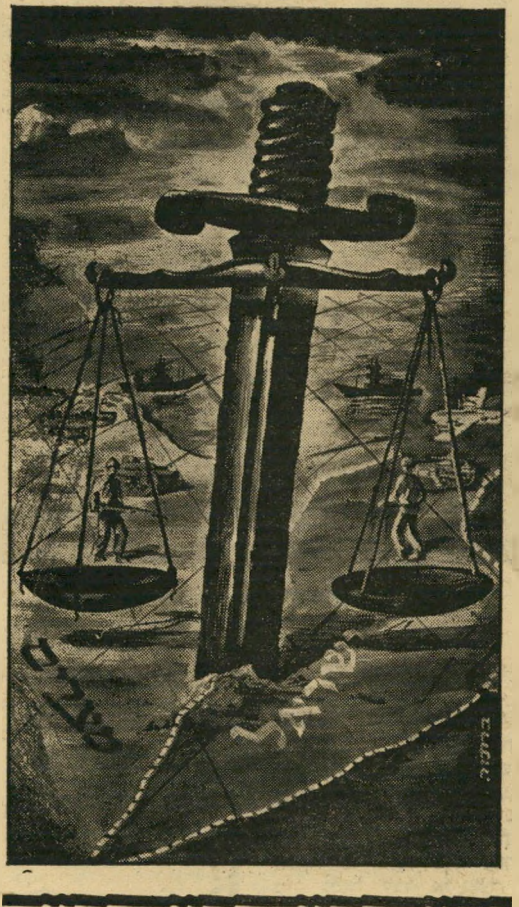
בגוף האדם יש משהו מנוע מהאמין כי יכול לקרות לו אסון גדול. כל חייל היוצא לקרב משוכנע בעומק נפשו שלו שום דבר אינו יכול לקרות. אחרים יכולים להיפצע, אחרים יכולים למות, אך הוא עצמו מחוסר. אותו מנגנון מונר פועל גם בנשמתו של ציבור. אי-אפשר להבין את הליכת ששת מליוני היהודים באירופה למחנות הרצח מבלי לדעת מנגנון זה, שמנע בעד עדה זו להאמין, עד הרגע האחרון, עד לפערי המסרפות, שהיא יכולה להימחק. מנגנון זה פועל כיום בישראל. יקרה אולי משהו. אך שהוא זה יסתדר. כי הרי לא יתכן להשמיר מדינה, להפוך צבירים בהירו-שער ותכונות-עניינים לסוג חדש של פליטים יהודים. אולם חתונת הקרב למקד שחייל יכול למות, ומדינה יכולה להימחק. ההחלטה היא בידנינו, והיא מחכה לנו.

הפוליטי, העומד מעל לכל אדם, יכריח אותו או את יורשו לאחוז בנשק ברגע שיהיה מוכן לכך. מי שאינו רואה זאת, מקומו במוסד לעתירים.

אם המלחמה היא בלתי-נמנעת, האם כדאי לדחות אותה? האם כדאי לדחות את ההכרעה? האם אנחנו נרחיק מזה?

ארתו גורל פרוסי, קארל פון-קלאוויץ, קבע בספרו המורנומסטלי על תורת-המלחמה כי לעולם לא יתכן כי שני

אל הנשק? (4)

אויבים יהיו מעוניינים בעת ובעונה אחת באותו הדבר. בתרגום שלנו: לא יתכן כי גם מצריים וגם ישראל תהינה מעוניינות לדחות את המלחמה, אחרי שהפכה בלתי-נמנעת.

אם אנו מעוניינים לדחות, משמע שמצריים מעוניינות לדחות עכשיו. אם מצריים מעוניינות לדחות, משמע שאנחנו מעוניינים לדחות מיד.

איך נראה החשבון מבחינה צבאית? מי ירחיח מהדחייה? כיום יש למדינות ערב רק עדיפות קטנה בנשק. בעוד שלוש עד חמש שנים תהיה להם עדיפות מכרעת. לא נקבל כמיות רציניות של נשק לא מאמריקה ולא מברית-המועצות. לא יהיו לנו האמצעים לקנות כמויות רציניות של נשק ממקורות אחרים.

גם מבחינת הרמה הצבאית אין לצפות לשינוי המצב לטובת ישראל. מדריכים סובייטיים וגרמנים דריכו סגל מקומי בארצות ערב, ואולי יפעילו חלק מן הנשק.

במצב זה, יהיה המפקד האחראי של צה"ל בוגד בתפקידו אם לא ייעץ לממשלתו: לדחות מיד.

אם ישנה סיבה פוליטית לדחיית המערכה? האם יש לצפות במשך שלוש השנים הקרובות לתמורה פוליטית שתשנה את המצב לטובת ישראל? כמעט ההיפך הגמור הוא הנכון.

ברגע זה מפולגות ממשלות ערב יותר מאשר היו אי-פעם, על אף האחדות הגוברת והולכת של ההמונים, האינטליגנציה

מ-עולם לא היספתי לגשת לכתיבת מאמר כמו הפעם. הלב מתקומם ומתמרד נגד הדברים שיש לאמרם. אולם אני משוכנע כי אין ברירה.

יש רגעים בחייו של אדם כשהוא עומד לבדו מול הבורא, מול מצפוניו. עליו להיאבק עם עצמו. לגייס את כוחו להחלטה. אני סבור כי רגע כזה הגיע לכולנו. כל מי שיש לו קול, חייב להכריז ברורות מה דעתו האישית.

כמו מרטין לותר, הנזיר הנוצרי, עליו לקבוע את עמדתו ולאחר: „כאן אני עומד. איני יכול אחרת!”

רק נבל מסוגל לדבר בקלות-דעת על ענייני מלחמה, אך ריות עצומה היא, גדולה מכפי שבך-אנוש יכול להעמיס על שכמו, ללא פיק ברכיים. האדם התובע מלחמה, או הרוחה דן בחייהם ובמותם של בני אדם. מוטב שיזכור זאת בכל שעה, בכל רגע.

בעל כורחי אני רואה את עצמי שוכב פצוע במיטה לבנה, בראשית 1949. בימים שבהם עברה החלחה בגופי כאשר אך העליתי לנגד עיני לוע מקלע, פיצצת מרגמה. ידעתי שעם רדתו של אדם ממיטה זו שוב לא תיתכן מטרה אחרת לחייו אלא מניעת מלחמה נוספת.

האמנתי אז, ואני מאמין זאת גם כיום, שה-סיכוי השני יכול להימנע. לו רק קם בינינו מנהיג גדול אחד, שהיה מסוגל גם בפסגת ה-צחון להשתחרר מן השכרון ששפט בעורף ולנתח את המצב אמיתו. יתכן שההיסטוריה של שיש השנים האחרונות היתה נראית אחרת.

דרכה של המדינה היתה הודמניות של זהב. היינו יכולים להפוך למבצר הניטראלים במרחב, בן-כרית לאסיה ולאפריקה המתעוררת, איש אמנם של ניהור וטיסו וארנו. יכולנו להפוך את המדינה לראש-חץ של המהפכה במרחב, מרכז רוחני וחומרי וצבאי לעבד אלי-אנצרים מבגדאד עד קזבלנקה, שותף טבעי ללוחמים בריאקציה ובשלטון הור בכל ארצות ערב. יכולנו לשבור בשורה של מעשים דרמטיים ומרחיקי ראות את מצור-השנאה שהוטל עלינו. יכולנו להפוך את מדינתנו מאחד לגורם כמנהיגת הכוחות המתקדמים הרציניים במרחב — כוח בעל משקל על כפות המאזניים של השוק העולמי חסרי-הרגשות.

תחת זאת הפכנו למבצר מנותק ומבודד, קלף קטן וחמיר חשיכות במשחק של אמני-ההפוך בהשיגטון, לונדון ו-מוסקבה. מסביבנו נערמות ערימות הנשק, ואל שחור מסתיר מעינינו את עצם סיכויי-קיומה של המדינה.

כשהמדינאי נכש, הוא חוזר הביתה ושוכב לישון. ואז, עם שקוע השמש, מורח החייל את פניו בכוח, כותב מכתב אחרון להוריו, ויוצא לשפוף בחשכה את דמו ואת קרביו על אדמת הבורא.

האם עוד אפשר כיום למנוע את המלחמה? לבי צועק: כן. אולם ההגיון הצלול מצאה עלי לאמר: לא. לא אמריקה ולא ברית-המועצות מעוניינות במיוחד בחיסול מדינת-ישראל. להיפך, שתיהן תצטרענה על כך. מצפון העולם כולו יזועזע. אולם לא תהיה זאת המדינה הראשונה שחוסלה בימינו. וגם לא מקרה ראשון של מחיקת אוכלוסיה שלמה בלהבות המלחמה.

כל העולם הערבי, כאיש אחד, עומד כיום נגדנו. בעצמנו שפכנו על מדורת השנאה שמן של טפשות ועתרון פוליטי. התנועה הלאומית הערבית, הגוברת והולכת סביבנו, הפכה לאויבתנו בנפש. שום מנהיג ערבי, שום ממשלה ערבית, אינה יכולה לעמוד נגד זרם זה. גם האמריקאים וגם הסובייטיים טים נאלצים לשלם את המס לתנועה זו, כדי לשמור על האינטרסים שלהם. והמס הוא שריון נגד ישראל, סילון נגד ישראל, תוחם נגד ישראל.

כדי לבצר בעיראק כנופייה רקובה המסורה להם, נותנים לה האמריקאים את הנשק המ-סוגל להחריב את נתניה וחדרה. כדי לחזק את עבד אל-נאצר הניטראליסטי, מוסרת לו ברית-המועצות את הנשק המסוגל להשמיר את תל-אביב ולהרעוב את חיפה. הפיאודלים בכגראד והקצינים בקאהיר יודעים שניהם: בעולם ה-ערבי ישלוט מי שיצליח ראשון למגר את צה"ל.

עיראק אינה מדינה דימוקרטית מערבית, ומצריים אינה דימוקרטית עממית. לכן לא חשוב אם רוצה הבגטלמן בהשיגטון או הטובאריטש כמוסקבה בשלום מרחבי. יתכן מאד שבמאל עבד אל-נאצר הוא צעיר סימפאטי. אולם הוא ערבי לאומני, הוא סבור כי ישראל היא בת-ברית האימפריאליים והוא זוכר כי ישראל דרשה מן האנגלים להישאר בסואץ. וגם וזכר כלבו בשלום עם ישראל, הרי ההגיון

הוצאת מק"י מן ההסתדרות היא כנגד האפשרות. עוד לפני התכנס ועידת ההסתדרות, וגם בוועדה עצמה, יתקיימו במוסדות ההסתדרות וכוחים סוערים על כך. חוגים רחבים בצמרת מפא"י סבורים שעתה השעה המתאימה להרחיק את חברי מק"י, לאור עמדתם בשאלת קרן המגן והצדקתם את משלוחי הנשק לעבד אל-נאצר.

היכון לגיווי-דעת חריפים ביותר דווקא מפי משה שרת. שר החוץ, שנחשב עד כה כבעל דעות מתונות בענייני חוץ, עבר מהפכה נפשית ונמנה עם הקיצוניים ביותר.

מוסד מיוחד למימון קניית נשק למען ישראל יקום באמ-ריקה. משה שרת יטפל בהקמתו עוד לפני שיחזור לישראל, יעמיד בראשו את הנרי מונטגו, "מלך השוורים" שפרש ממלוכה העצמאות אחרי שרב עם לוי אשכול. לצידו יעמוד בתפקיד החדש דוב יוסף, שיאריך את שהותו בארצות-הברית לכמה חדשים נוספים.

אחדות-העבודה ומפ"ם לא ייזחמו ככל כוחן להעלאת השכר היסודי משנת 1956. בשתי המפלגות מתגבשת עתה הדעה כי אחרי הצטרפותן לממשלה עליהן להתאים את עצמן במידה מסויימת לקו המפא"י, הי' תומך בהקפאת השכר כדי למנוע איני-פלציה.

גם הציונים-הכלליים לא ינקמו קוץ קיצוני אנטי-ממשלתי. למרות שכל השרים הכלליים הם חברי מפלגות הפועלים, נתן שר-המסחר פנחס ספיר הבטחות מסויימות לגבי הקו העתידי שלו. כתוצאה מכך נשאר איש היוזמה הפרטית, יוסף גלמן, בתפקידו כמנהל המשרד, אף כי נתבקש במפורש על-ידי מפלגתו הצי"כית להתפטר.

בקרב תשמעו בשורות מ-שמחות עוד יותר בשטח הפזי הנפטי בארץ. תוצאות החקירות הגיאולוגיות שנערכו באזורים שונים ואשר טרם ניתנו לפירסום הנין מעודדות ביו"ת, מרמזות על אפשרות גילוי מקורים עשירים מאד של זהב הנוזל, בעומק רב מזה אשר אליו הגיעו הקוודחים בחלץ. בקשר לכך נטע פקיד ממשלתי בכיר לארצות-הברית, בניסיון לרכוש בחזרה מידי החברות האמריקאיות את הזכויות שנמסרו להן בשעתו על-ידי ממשלת יש"ר. אך חברות אלו סירבו לוותר על חלקן, מתכוננות להתחיל בחיפושים ממי-שיים.

צפה לשינויים נוספים ב-משרד-החקלאות, על אף המשא ומתן המייגע שקדם להסדר הנוכחי. תנו"ע תמושיבים לא תשלם עם המצב הי' קיים, בו תפוסות כל ארבע המשרות הי' ראשיות בידי אנטי-קוביצים (השר וה' מנהל: איחוד הקבוצות, התת-שר: הי' קיבוץ המאוחד, סגן-המנהל: הקיבוץ הארצי). התוצאה המשוערת: פיטורי המנהל הנוכחי, חיים גבתי, איש איחוד-הקבוצות של מפא"י, ומסירת תפקידו לידי נציג תנועת המושבים, השייכת אף היא למפא"י.

חלופי-גברא יחולו בעתיד הקרוב בשגרירות ישראל באר-צות הסקנדינביות. הציר הנוכחי אברהם ("אברשה") ניסן יחזור לישראל, יעמוד בראש אחת המחלקות בוועדה הפועל של ההסתדרות.

פנחס לבון לא יחזור בקרוב לכמה הפוליטית. מאז פוטר מתפקידו כשר-הבטחון הוא מקיים מצב של ברוגז בלתי-רשמי עם מפא"י, סירב לקבל על עצמו כל תפקיד מלבד חברותו בכנסת, מתכוון עתה לכתוב את תולדות תנועת גורדוניה, שהוא נמנה עם מייסדיה.

שוב יחולו שינויים ב-הדור, צהרון מפא"י הכושל. אולם התכנית שלק את העורך יונה יגול נגנזה לפי שעה, מאחר שנתברר כי יגול עזב-סופית את קיבוץ דגניה ב', לא יוכל לחזור לשם.

מהפכה גמורה עומדת להתחולל במבנה המכוניות בעולם. תוך שנתיים ייכנס לשימוש מעצור אוטומטי המופעל על-ידי מכשיר ראדאר המותקן בחרטום המכונית, ישעצור אותה גם כשאין הנהג עצמו מביחן במכונית או בגוף אזור הנמצא בדרכו. תוצאה בטוחה: הפחתה ניכרת של מקרי-המוות בדרכים.

עוד יותר גדולה תהיה המהפכה שתחול תוך 10 שנים: הטראנסמיסיה הגדולה מונחת למכונית, המפעילה כיום את הגלגלים האחוריים, תתבטל לגמרי. במקום זה יותנעו ארבעת הגלגלים בכוח סילוני-גזא, דבר שיגרם לחסכון גדול בבנויין ולהקטנת משקל המכונית.

העם האשכנזי הנוסתר

השבוע עבר משבר נוסף על המדינה. לא היה זה משבר אימוץ, אלא משבר החלטה. החלטה אכזרית, אדירת-אחריות, עמדה לפני ההנהגה, בזה אחר זה עברו הימים, מבלי שיקרה דבר. יותר ויותר היה נדמה כי אין כלל בראש המדינה אדם המסוגל להחליט.

האנשים האחראים בצמרת התחמקו, היססו, גימגמו. למעשה הסתכלו כולם לעבר איש אחד ויחיד, גילגלו את כל האחריות על כתפיו. משך שש שנים יצרו ידיים ואיברים פולחן אישי מסביב לדויד בן-גוריון, התרגלו לרוץ אליו בכל שעת-משבר, שמחים שיש אדם אחד הולקת את כל האחריות על עצמו.

דוד בן גוריון (69) ומשה דיין (40) מחול -- צעיר בן 37

החודש נסתבר שיש ליקוי בשיטה זו. כי בן-גוריון הוא אדם זקן, לקוי בכריאותו ועייף. גם הוא לא יכול להחליט.

זקנים וישישים. אחת הטרגדיות של המצב הנוכחי היא כי בראש המדינה היריבה עומד קצין רענן בן 37, הנמצא בשיא כוחו הגופני והנפשי, מוכן להחליט במהירות החלי-טות גורליות ולהפסיע את העולם בצעדיו המקוריים. אותה שעה עמד בראש ישראל, מול גמאל עבד אל-נאצר, דויד בן-גוריון הקשיש, שעבר את יום-הולדתו ה-69, מוקף אנשים זקנים וישישים. האדם הצעיר היחיד התופס כיום עמדה מרכזית במדינה הוא משה דיין, ראש המטה הכללי, בן ה-40.

תוצאת ההססנות נתגלתה השבוע לכל קר"י רא עתון. בין הידיעות על השטפונות והגש"מים בשפלה ופלישת הארבה האדום בדרום, לבין ההודעות על גילוי מכשירי-האונה בבית חסיי מק"י, בלטו עשרות כותרות שבישרו רעות גם מן הזירה המדינית החיצונית. היה ברור כי מצבה של ישראל קודר והולך.

האיחור השני. עוד לפני שבועיים היה העולם כולו מוכן בלבן לפלישת כוחות צה"ל דרומה, משוכנע כי המעשה העגום הפך בלתי-נמנע לאור הודיעות מצריים. אהדה ראשונה זו למצבה של ישראל פגה בימי ההיסוס: יותר ויותר נראתה ישראל כמפ"י ריעת-השלום טרדנית בינלאומית. קלע למטרה אותו פרשן שהפליט השבוע, מיואש: "הממשלה איחרה את שעת-הכוכב למיבצע שלום. עכשיו היא מאחרת גם את המועד למיבצע של מלחמה!"

מדיניות מהדורה שניה

בדייקנות פרסית הצדיעו החיילים תבושי משמאל, בת הרמטכ"ל, יעל דיין (16).

כובעי-הפלדה הגרמניים בשדה-התעופה הי' ספרדי. ג'ון פוסטר דאלס בא לבקר את הגנרליסימו פראנציסקו פראנקו. לעין היש"ר ראלית היה זה ביקור בעל אופי כמעט סמלי. כי דמותו של פראנקו מזכירה מחזה שעמד השבוע, לפי כל הסימנים, להתחוש במהורה חדשה, מיוחדת לישראל.

כשמרד הגנרל הספרדי הנמוך והשמנומן נגד ממשלתו החוקית, לפני 19 שנה, ססו מעליו מטוסים גרמניים, דהרו לפניו שרירי גים איטלקיים. אולם מעצמות המערב רצו בשלום. הם לא עזרו לממשלה החוקית הנת"קפת. הם דאגו רק לניטרליות מוחלטת: שיוון גמור לתוקף ולנתקף.

לאורך זה נערכה קומדיה מיוחדת במינה: כל המדינות הסכימו החגיגית שלא לספק שום נשק לשום צד. נערכו ישיבות, נשלחו ועודות-ביקורת. הכל היה בסדר מופתי: פרט לעובדה שכל אותו זמן זרמו כמויות עצומות של נשק פאשיסטי לגנרל פראנקו. בחסות "איהתערבות" המהוללת נשברה הממשלה הספרדית באיטיות ובשיטתיות.

אחד מראשי המדינאים שיזמו או מיבצע זה: אנתוני אידן, איש משרד-החוץ הבריטי.

המוסר של 1936. בינתיים זרקה השיבה בשערן של סר אנתוני היפהפה, אך הוא היה השבוע כפורמה הישנה. הוא הציע ל-ישראל להתפשר עם הערבים על-ידי וויתור על שטחים (דבר ששום ערבי טרם הסכים לו). אותה שעה נשמעו בלונדון ובושינגטון הצעות להטיל "אמברגו" על משלוחי-הנשק למרחב, לשני הצדדים. מאחר ששולחי הנשק למצריים אינם מקבלים, בדרך כלל, עצות בלונדון ומושינגטון, היתה התוצאה ברורה.

קיים הבדל גדול בין מטוסי-השטוקה הגר"מניים לבין מטוסי-הסילון הטסים במהירות הקול; בין הגשק הנאצי והפאשיסטי המיושן לבין איכות השיוון והתותחים המודרניים. אולם המוסר של 1936 לא התקדם כלל. הוא נשאר כפי שהיה.

יחסים מרחביים כן וגם לא

אחירה מתוחה שררה בחדר מסי 226 של בנין האו"ם. זה עתה הודיעו סוכנויות הידיעות על הקרב ליד ניצנה. ד"ר מחמוד פאווי, שר-החוץ של מצריים, עמד להתראות עם הי' עתונאים לפני חזרו באופן בהול לקאהיר. קודם לכן יצא במפתיע לפגישה עם מזכיר האו"ם והגנרל אדיסון ל. מ. ברנס.

נוסף על העובדות האלה השפיע עוד פרט אחד על הפגישה: הראיון של שר-החוץ הי' עיראקי עם דויד הרוביץ, נציג העולם הזה באו"ם, בו הודיע כי יש אפשרות מעשית ל-שלום עם ישראל (העולם הזה 943). קטעי העתונות של ראיון זה, שפורסמו ברחבי הי' עתונות היהודית בארצות-הברית, הגיעו אר"ת בוקר לאו"ם.

פואיץ ואלית. מודיע דויד הרוביץ מ מרכז או"ם:

"לפני שהופיע הד"ר פאווי ניגש אלינו עבד אל-מגיד חסן, קצין העתונות המצרי הי'כני המוכן תמיד ללחוך יריים. הוא שם לב לקטעי-העתון שהכיל את הראיון, שנקרא אותו רגע על-ידי נציג רויטרס שישב לידי. סיפרנו לו שזוהי קריאה של ד"ר ג'מאל ל-שלום במרחב, הוא הציע שנעלה את העניין במסיבת-העתונאים הזאת.

על כן, כשהגיע סוף סוף שר-החוץ המצרי ממשד המזכיר הראשי ופתח את המסיבה, קמתי ושאלתי: "ד"ר פאווי, מדינתך אמרה תמיד, כמו שאר מדינות ערב, שמשאומתן עם ישראל ייתכן רק על בסיס אחד, היינו: ביצוע החלטות או"ם ובידי ישראל. האם הדבר מכון גם להחלטות מועצת הבטחון, יחד עם החלטות העצרת?"

שר-החוץ היסט. הוא הבין כי בין החלטות מועצת הבטחון כלולה גם ההוראה למצרים לבטל את ההסגר הימי כסואץ ואלית. כן ולא" אמר לבסוף.

לא הנחתי לו. האם אין תשובתך אומרת כי מצרים מתנגדת למשאומתן על כל בסיס שהוא?"

היבטור והד"ר פאווי. תשובת המצרי היתה מתפלפלת יותר מכל משפט אחר ש"שמעתי בחיי. לא היה שום משאומתן", אמר, "לפני שאתה אומר מה יהיה הבסיס למשא"ומתן עליך לקבוע שישנו משאומתן. וזה אינו כך. אם וכאשר ידונו במשאומתן, נוכל לדון גם מה הבסיס. אולם מאחר שאין דנים

השבויים שלא ישנו

יד לפני הפנים מרים טגן סמיר עזאם, מפקד האסירים הגאה, שלא זכר כיצד נפל בשבי ולא רצה בשוט או פן להצטלם.

העינוי היחיד

איש שחיה מוסמך לדחוף את היד סמל היה סגן בן 25, רחוק עירני שהניף את ידו לעבר המתורגמן, העדיף לדבר אנג' לית. כקצין הגבוה ביותר הגיעה לסמיר עזאם הזכות לנהל את עניני חבריו, יחד עם הזכות להחזיק משרת סודאני.

הוא הודה ברצון כי היחס כעת, במחנה השבויים, בסדר גמור. העינוי היחיד שהופעל נגד השבויים הוא הצורך לקרוא את העתון הערבי של מפא"י, אליוס, מחוסר חומרי קריאה אחר. עתון זה הוא, לדעת כל השבויים, משעמם עד אין שיעור. סמיר, קורא קבוע של אליאהראם, אחד מטובי העתונים היומיים בעולם, משך בכתפיו בהזכירו את שמו של היומון הישראלי.

לשאלה אם הוא מקבל את אותו אוכל כחיילי צה"ל, ענה בהומור עוקצני: "עדיין לא היתה לי האפשרות להיחכך מה אוכלים חיילי צה"ל! הדגש היה על המלה "עדיין".

כיצד נפל בשבי? סמיר עזאם, לבוש בבגדי עבודה, פשוט לא זכר.

העיר קצין ישראלי: "הגירסה היא שישן".

לעומת סמיר, איש כונתילה, נשבה חברו הצעיר, סגן משנה עבד אלמוג'עם בן ה-21, בקרב אלסבחה. הוא לא היה מוכן לדבר על הקרב. תחת זאת היה מוכן לספר מה קרה לו בשבי, לפני הגיעו למחנה השבויים. אולם מפקד המחנה לא היה מוכן שידובר על מקומות המעצר הקודמים. מדוע? השיב המפקד, פשוט: "מכיוון שלא הייתי שם בעצמי".

עבד אלמוג'עם היה מוכן בהחלט לסייר בישראל, כדי להתחייב את אופקו. קשה היה להגות כי יזכה לכך בעתיד הקרוב.

משועממים וסבלניים יושבים השבויים לפני אוהליהם. לעומת אנשי כונתילה, שעסקו בעיקר בפעולה נגד מבריחים, הרי רמתם של אנשי הצבא הסדיר שנשבו באלסבחה גבוהה יותר.

הסימן הכחול של השבויים. עזת מוחמד אל-שרבאוי, מגוייס שרות-חובה, העוסק בגידול כותנה בכפרו, למד שמונה שנים בבית הספר העממי, הגיע בצבא לתפקיד של אפי סנאי.

בליל קרב אלסבחה, לא הספיק לאחוז בנושק. לפתע עטו עליו מכל עבר, קשרו את ידיו ושבוהו.

עבדאללה חסן, סודאני קשיש (50) וקמוט" פנים, שהגיע אחרי 29 שנות שרות לדרגת סמל, לא היסס אף הוא. כשנשאל כיצד נפל בשבי, השיב במלה אחת: "ישנתי".

העיר אותו משנתו מפקד האסירים, סגן סמיר עזאם, באמצעות דחיפה חדה בצלעות. עבדאללה, ששערו-שיבה מקורזלות ביצבצו מתחת לכובע-גרב שלו, מיהר לתקן את עצמו: "סעייתי הייתי ער בשעה שנפלתו בשבי".

כדי להיות בטוח לגמרי שאל הסודאני הסימפאטי את העתונאים: "מה כתבתם?" הרגיעו אותו אלה: "בסדר, רשמנו שהיית ער!". הוקן הצדיע, הסתלק לאוהלו בהכנעה רבה.

כזו אינו מוזכר לדבר. כל אשר עליו למסור, לפי אמנת ג'נבה, הוא: השם, המספר הצבאי והדרגה. על כן לא היו השבויים המצריים, שהוצגו השבוע לראש שונה לעתונאי ישראל, נאלצים לגלות כיצד נפלו בשבי.

היה זה מזלם הרב. כי כמעט כולם נפלו בשבי בדרך אחת ופשוטה מאד: הם ישנו שנת-ישנים עד שנתעוררו לתמהונם הרב בין חיילי צה"ל.

האיש שהרג קצין

פי פתח מחמוד אחמד, צעיר (22) מקאהיר ואיש הפידיאין, היה, למשל, סיפור מרתק ומותח: "הייתי בשמירה במר צב", סיפר ברצון רב, "בערך בשעה שתיים בלילה שמעתי קולות ליד המוצב ודמות מתקרבת לעברי. פתחתי באש לעבר הדמות. רק אז נתברר לי שיריתי בקצין שלי והרגתי".

מה עושה פידיאי ההורג את קצינו? "ברחתי מפיחד העונש לעבר הקווים הישראליים. שוטטתי שלושה ימים. פעם נפתחה עלי אש. השבתי אש עד שאולה התחמשת שלי. אז הסגרתי את עצמי".

היה זה סיפור רומנטי, אולם רק המשפט האחרון היה נכון. כל השאר היו דברי הבאי, שמטרתם היחידה היתה לעשות רושם על הקצינים המצריים שעמדו לידו.

הסיפור האמיתי: הפידיאי נשבה כאשר גיי לה אותו משמר ישראלי, יחד עם שני מרי דאיין גוספים, ליד קיבוץ קציעות בדרום. המשמר פתח באש. שני חבריו של פתח ברחו, הוא נשבה. מטרתו בתוך שעה ישראל: פיצוץ מחסן הנשק של קציעות.

פזימת-פה מצערת

פחות רומנטי היה סיפורו של צעיר (20) קטן-קומה, בעל עיניים שחורות נפחדות, גם הוא לבוש במדי צה"ל בעלי

פצוע כונתילה מוחמד עבד אל-חפיד, שוכב בבית-חולים צבאי עד שיחלים מפצעיו. הוא רב-סודאי, יליד מצרים העילית, נשוי ואב לשני ילדים. בעל ארבע שנות וותק בצבא המצרי.

דבר, אין טעם לברר מה יהיה הנסיים לית התחלת משאומותן.

היה ברור שהשר לא היה מעוניין לדבר בבירור על כל דבר שהוא, מפני שגם הוא לא ידע מה כחנות ממשלתו. במקום זה נתלה באילון גדול: הפרופסור ארנולד טויג ביי. הכרין פאווי: "היסטוריון מערבי גדול אמר לא מכבר כי פעולות ישראל הן המיבצע הבלתי-מוסרי החמור ביותר בהיסטוריה, מיבצע שהוא גרוע יותר אחרי מה שעשה היטלר ליהודים עצמם".

הסברה

תבוסה בניצוח

200 חיילים ישראליים נהרגו בקרב על ג'בל אל-סבחה... התפאר ראדיו קאהיר. הן מאוניים בישראל צחקו מקרב לב. השבוע

את סופרי העתונים אחרי פעולת אלסבחה, נתן להם הסבר כללי. אולם גם הוא לא נתן לעתונאים גישה אישית, לא הפגיש אותם עם הלוחמים. האינטרס של שבועון קטן עמד מעל לאינטרס המדינה, מעל לחובת הכבוד ללוחמים עצמם.

פרטים מקאהיר. הנפגעים ביותר היו העתונאים הורים, שאין להם כל חשק לצטט באיחור אולם רק ממקור אחד: סופריהם בקרב. הם לא שלחו לעתוניהם שום תאור של הקרב, הסתפקו בהודעה הממשלתית היבשה. ברח" כי העולם ישבו עורכים עצבניים. חיפשו טר"טים אוושיים לתאור חי של הקרבות. הם קיבלו אותם רק ממקור אחד: סופריהם בקרב. היר. רק השבוע, שבועיים אחרי הקרב, ניתן לעתונאי ישראל לראות את השבויים (ראה מסגרת).

כשרם השנתית: 11 ק"ג, ממש כמו היחנים והמצרים.

הרבה יותר מזינה היא תצורת השמנים והשומנים (18 ק"ג לשנה), הוזה עם זאת של הנירוילינגים, בעלי רמת החיים הגבוהה ב" עולם, ושל הסינלנדים.

מזנה ישי מ"עם. הישראלי הממוצע שר תה 104 ליטר חלב לשנה, בדיוק כמו היר גוסלבי הממוצע, אוכל 152 ק"ג דגנים לשנה, כמו תושב בורמה, יפאן, יחן או איטליה.

טעם אחר המשותף ליחנים, איטלקים וישראלים היא אדישותם לגבי תסחי-אדמה: 39 ק"ג לנפש לשנה (בסולין: 240 ק"ג).

מנת הסוכר הישראלית (22 ק"ג) קרובה לצרפתית ולגרמנית. מה שאי אפשר לומר על מנת הקטניות, כפי שגילה השבוע עובדות ומספרים הסוכנות, שסיכם את המספרים המזוינים. מנת הקטניות הישראלית (6 ק"ג לשנה) גדולה מי שתיים מן המנת הצרפ"תית, מי שש מן הגרמנית וזהה לאיטלקית וליפאנית.

ממשל צבאי אל תשלם יותר

במועדון מקי"ב בכפר עראבה שבגליל, עמד סלים אברהים אחמד ונשא נאום בסני כמה עשרות תלמידים, על מס הגולגולת. בסך

רב-חובל אייק קבוץ שס עלה על שרמון

25 ל"ה, שהוטל עלייך שלטונות ישראל על כל ערבי מבוגר. טען אברהים אחמד: "עשיר כעני, מובטל כעובד, בעל קרקעות ופולח שכירי-יום — חייבים לשלם מס באותו שיעור. זהו מס בלתי-צודק!"

למחרת יצאה הפגנת תלמידים שורשה המרת המס הבלתי-צודק במס שישתלם ב" התאם להכנסתו של כל אדם. עשירי כפר עראבה, שחששו מן התקבל תביעת המס-גינים ויאלצו לשלם יותר, מהירו למושל הצבאי והתלוננו על "מרד קומוניסטי".

שיפוטי צבאי מהיר. התגובה לא אחרה לבוא. סלים אברהים אחמד וחברו למפלגה אברהים שוקרי נעצרו לשבעה ימים כאשמת הפגנה בלתי-חוקית והסתה למרד. כתום מעצרים, שווארץ בחודש נוסף בהתאם לתקנות ההגנה המנדטוריות, הוטל על השניים להתייבץ במשך חצי שנה במשטרת מגדל-כרום ולהירשם בה מדי יום ביומו בבוקר ואחרי הצהרים.

יום יום היו יוצאים ברגל לפני זריחת ה"מה, הולכים למגדל-כרום, חותמים מה" כים ליד המשטרה עד הצהרים ומשוכים דרכם חזרה, כי לא היו להם דמי הנסיעה הדרושים — לירה אחת — מאחר שלא יכלו לעבוד בשום שאלאצו לחתום בשעות העבודה ובריחוק מקום.

באחד הימים נעצרו בדרכם למשטרה עליידי זקיף צבאי שפקד עליהם לחזור כלעומת ש" באו בגלל תמרונים שנערכו במקום אותו יום. כשהתייצבו למחרת נימקו את סיבת העדרם. "מצער", ענה הסמל, הגיש נגדם תביעה על אי-התייצבות. "שלושה חודשי מאסר", פסק השופט הצבאי לשיפוט מהיר בעכו, סרן בן-שלום, שלא התחשב בעדות מסקד משטרת גילמי, מפקח ראשון שבילי, שהעיד כי אותו יום אומנם לא יכלו להתייצב.

האדם השלישי. לאחר ריצוי עבירתם הצדדית, הובאו השניים השבוע למשפט ב" הודי ממוצע: 1590 קלוריות.

• אמריקאי ממוצע: 316 קלוריות ליום. הודי ממוצע: 1590 קלוריות.

א"י חוזר

שוטרי עיר-הנמל אנטורפן התרגזו מאד כשראו באחד הימים גערי-סימון צעיר ורזה, שנראה כבן 17, מתהלך בעיר לבוש במדי רבי-חובל. הם תפסוהו מיד, תבעו את ניירו-תיו. אך הבעת-פניהם השתנתה חיש מהר. לפי התעודה היה יצחק אהרונוביץ, אז בן 25, באמת רבי-חובל.

על אף פניו הצעירים, "אייק" אהרונוביץ הוא דמות מרכזית בחיי הימאות. איש עליה ב' שהביא לארץ את אניית-המעפילים יציאת אירופה תשי"ז אשר מסעה זיעזעו בשעתו מיליונים, היה תמיד בעל דעות חזקות ומקור ריות מאוד. הוא לא רצה כי הימאי הישראלי ידמה לימאי הים, המדדה בנמלים מבית-מרוח לכית-זוננות. העם שיצר את דגניה ואת גהלה היה זקוק, לדעתו, לימאות מיוחדת במינה.

לוד ופחה באונייה. הלומו של אייק היה באמת מהפכני: להקים קיבוץ שט, שה" אונייה תהיה המחנה שלו ושל חבריו וחבריו תיו יעבדו באונייה במקום בלול ובפלחה. היה זה רעיון מהפכני מדי: הוא נתקע בשרטון של דעות שמרניות.

אולם אייק (32), הנשוי לצעירה אמריקאית חנינית והגר בצריף שבדי גאה ביד-

צעירה בת 18.5 (944/788) המעוניינת להליח דעות עם בחור רציני ואינטליגנטי. רצוי שיהיה חסאי ולא רואה את העיקר במסיבות וריקודים סלוניים. נושאי ההתכתבות, סבורה היא, 'בואו מאלהם.

תרנגולות בסלונים

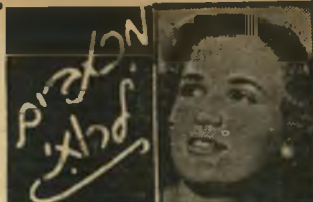
כותב לי (944/784): "אני חיל ביחידה קרבת, רוב חברי מנוייסים, וכשאני בא די עירה (בדרך כלל זה קורה לעיתים רחוקות), אני לא מוצא הרבה ירדים לבלות עמם. בדרך כלל אני בוחל בחברת הסלונית ושונא נשים (ונוערות) מהסוג הקרוי תרנגולות (אולי תפכירי לי מה זה? — רותי) מחבב נערות משוטטות ובעלות תכונות צבריות. ניל; כמעט 20, בוגר בית-ספר תיכוני. היות ואין ברעתי לשמש לוח מודעות, הרי זו שעתנה לי, תכיריני במשך ההתכתבות... את נושאי ההתכתבות אני משאיר לבחירתה.

ירושלמי

אלמלא ציון (944/786) מיד בתחילת מכתבו שהוא ירושלמי, הייתי מנחשת זאת כהרף עין, מבלי להסריח אפילו את כדור הברזל שלי, למה? מי אם לא ירושלמי יכול לכתוב כך? (איני מתכוונת לעלבון). "הנני צעיר ירושלמי המחפש חברת לעט. אותה חברה הייכת להיות נערה (עלמה) יפה (איד) אומרים בעברית? נאה והסודה והוט של חן משוד על פניה הממודים." (סוגרים הוי שלו).

לרשות הנערה האמיצה, אשר תצף תמונתה — יעמיד (944/788) את מיטב כשרונותיו וזמנו היקר. נילה חייב להיות בין 19 — 20.

על כד הפתים אדי בכד ענין שהוא, לצרף המש מאות מרווח בכורים.

כלאיים של זאב ואריה

שתי נערות בנות 21 (944/781), לאחר ש" רכשו לעצמן השכלה תיכונית, החליטו להת" דוע, תחילה ככתב, אל איש צעיר. אומרות הן: "מבחינת אופיו, עליו להיות מיוג של זאב ואריה, לאו דוקא חיה טורפת... אלא, שיכלול את העו והנסות התמימה שבזאב עם האילות והקנינות הנפשית של האריה." (ובאילו נישאו את תנבות הוסיפו בסוגריים: "למה את מחייכת?"). "נילו הכרונולוגי, שכלי, נסיוני, בסביבות 24", ראו לנכון להוסיף. וכמוכן, עליו להיות גבוה חברתי ומעניין."

פייטה, עזיו וכן 19

448/782) שהיא חיל צעיר ביחידה קרבת, בעל שיער חום כהה ונחן יוקרע לעניו הממושקפות, סבור שיוכל לעניין בכתב נערה בניל 17 בערך, שלא תהיה טפשה ביותר להוסיף. וזאם אפשר שתהיה גם בלונדינית — לא צבועה."

כנושאים להתכתבות הוא מציע החל כמרי סיה קלמסית ואמנות הצירד וכלה באימון טירונים ביחידות רביות. פרט לכך, מצויד הוא בנפש עליוה ובנוף בריא.

ישראלי, לאו דוקא צבר

צעיר בן 23, טיפוס ישראלי, לאו דוקא צבר, ינלה אולי עניין במכתביה של אחות

קורסים חדשים לרקודים מודרניים

פוגל, המורה לריקודים

שחור מנסיעתו השניה להשתלמות מאמריקה, שם השתתף בקונגרס העולמי למורים לריקודים, — פותח **קורסים חדשים** למתחילים ולמתקדמים בקבוצות ובשעורים פרטיים. בחודש הזה המחרים בהנחה — לפני העונה. להרשם: **פוגל 7** תל-אביב, אלנבי 116

האמצעי האידיאלי לכביסת מוש, צמר ואריגים עדינים למיניהם

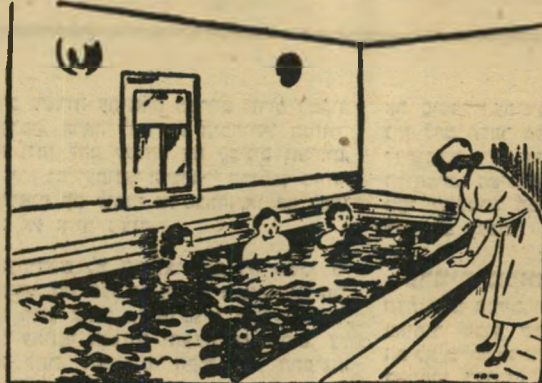

חוצרת "נקה". המפיצים: **חבי, נורית" בע"מ**

הישר לך כאבי'ם...

כגב, בכרכים, בכתמים או בפרקים?

"רפא" — רח' שלמה המלך 103, תל-אביב טל. 24495

בריכות מי-מרפא חבישת בויץ כמו בקרלסבד וישי או טבריה

כמו כן אמבטיות ערבול (Whirlpool bath) / חדר זיעה טורקי / מחלקה מיוחדת לאיכשור ע"י התעמלות רפואית, מסג' ודיהבי-ליטציה. המוסד היחידי מסוג זה בארץ. מחלקה לסובלי רוימטיזם המוסד פתוח עד 9 בערב

מוזן תפריט בינלאומי

הישראלי הממוצע אוכל כל כך טוב פהר לנדי וכמערב-גרמני הממוצע (2873 קלוריות ליום), אך תסריטו מגוון הרבה יותר מ" תסריטם. הוא אוכל, למשל, רק שליש מנת

מג'בל דרוז לכלא צה"ל

רוסן מרחבי
במהדורה ישראלית

כי נאלץ לברוח מסוריה, כי שם נודע כי עלי משרת בצה"ל. לא הועילו טענות הזקן כי בנו נהרג בחולה. השלטונות לא האמינו לו, החרימו את רכושו.

קצין-משטרה גבה-קומה יעץ להביא המל-צות, הבטיח להשאיר את האב במדינה, גם לתת לאשתו להיכנס. עלי התרוצץ בין מפקדי חיל-המעוטנים, קיבל מהם אישורים. כשחזר נעלם האב. לעלי, שהסתובב כמטורף, הוגר גבה שמועה: האישה הוחזר לסוריה, נורה על ידי הסורים בגבול. אולם שום גחיה לא נמ' צאה בשטח-ההפקר עליי עלי, שערך בעצמו חיטושים נרחבים.

הקרב בבית-הקפה

קרוץ בגדים ורעב חזר עלי מן ה'גבול, נכנס לחנות מכולת במעברת חל'סה, ביקש הפיסת סיגריות. המוכרת הצעיר רה, רחלה הסתכלה בלקוח המזר, הציעה לו ארוחה. הצעיר יפה-התואר נראה לה כחור'לה.

קרה מה שמוכרת היה לקרות. עלי נשאר אצל הצעירה, סיפר לה את הכל. רק סרט קטן שכח: שהוא כבר נשוי. כעבור ארבעה ימים החליטו להתחתן. רחל, שהיתה בודדה, שמחה. היא נתנה לחתן 25 ל"י להכין את הסכס. ואז הוא נעלם. מסביר עלי: אביו הופיע לו בחלום, הוכיר לו שהוא נשוי.

הוא התיישב בבית-קפה חיפאי, הזמין כ'סלפון את המשטרה הצבאית והחל אוכל בשקט. היה זה שקט מדומה: כשהופיעו השוטרים הצבאיים התנפל עליהם הצעיר בחימה שפוכה. הוא נשלח לבית-החולים ל'חולירוח בעכו, כשהוא סובל מטראומה (הלם נפשי).

כשהבריא, חיכתה לו רשימת אשמות: נס' יון לרצוח שוטרים צבאיים, בריחה ממעצר. הצבא העמיד לרשותו את עמירם חרל"ם, עורך-דין צעיר שהתמחה בהגנה על בני-מעור'סים שנגרם להם עוול. הגנתו הנלהבת גרמה לביטול האשמה של בריחה ממעצר. על האשמה השניה נידון עלי לחצי-שנה מאסר.

מכות בבית-השימוש

בית-הסוהר לא היה עלי פופולארי. כאדם המנוסה במאסר נתמנה לסמל'האסירים, הקפיד על המשמעת ועל ביצוע העבודות. ביום הביר אחד, כשהיה עלי ב'בית-השימוש, רחוק מעיני השומרים, התנפלו עליו 20 אסירים, הכוהו עד אבדן ההכרה, גרמו לו שטף-דם קשה.

שלושה חודשים שכב עלי בבית-חולים. כששוחרר שוב לא היה מסוגל לעבודה קשה. את אשתו מצא בחדר במרתף החיפאי הרטוב. אם קיוה לקבל סעד מאגף השיקום, הת'אכזב. האגף סירב בהחלט להכיר בו כנכה מלחמה. קבלת מכות מאסירים אינה פגיעה בשווה-הזקק. גם עורך-דין חרל"ם, אליו פנה שנית, לא קיבל זריחה לשנות את דעת הממונים. עלי לא קיבל דינה.

בינתיים מקיא הדרוזי-יהודי דם בקיץ ר' מתחלחל בחורף, מרתפו הקטן החל השבוע מתמלא מים, וכאילו כל זה לא הספיק לקתה גם אשתו ברגלה.

טוען עליו שוחררה בצדקמה: הגורל רדף אותי... לו לפחות היתה לי דינה!

כי כבר שרת בחיל-המעוטנים. בעיני המפקדים לא מצאה חן נוכחותו החשודה של דרוזי באנייה. הוא נאסר מיד, נשלח לכלא, בילה שם 17 יום בתא בודד. פעם ביום קיבל מנת'מים. במקום שאר הא'רוחות קיבל מנה גדושה של מכות. בוקר אחד, בשעת הגילוח, חתך לעצמו עלי את הורידים. שאר האסירים צעקו, עלי נלקח לבית-החולים הצבאי. לשם בא קצין-חוקר גבוה.

„דבר ערבית ו' דרש. עלי דיבר ערבית. הערבית שלך פלשטינית ו' קבע החוקר.

מוכה-גורי עזי
— לילה מס' 1002

במקום להשיב פרץ עלי בכבי, סיפר על המכות. הקצין שיחררו ממאסרו, שלחו תז'רה ליחידה, הגיש נגדו כתב-אישום. הא'שמה:

גיוס בשנית מתוך מירמה.

עלי נשפט לששה חודשי מאסר בבית-דין צבאי, בראשותו של רבי-סרן יהודה הוברט. פסק-הדין היה טעון אישור מסקר חיל-הים ועלי זכה או למעצר פתוח. אך בחזרו ל'אונייתו, הסתכסך עם הממונה עליו שקללו תמיד כערבי מלוכלך. עלי הלך למשטרה ה'צבאית ולפי בקשתו הועבר למחנה-מעבר. כאן שפר עליו חלקו. הוא היה אחראי על הסדר בחדרים, חיכה בסבלנות לאישור מסק' דינו. תחת זאת באה בשורה אחרת.

אבא בא מסוריה

יח זה בסוף שנת 1952 כשבא אותו קצין-חוקר ובישר לו כי אביו בא אר'צה, נתפס כמסתנן. הקצין הכביר לבוא לקח'תו אליו אך הימים עברו והקצין לא חזר. על אביו של עלי לא נודע עוד דבר. עלי לא יכול עוד לחכות. הוא ידע כי במעצר פתוח אסור לעזוב את המחנה, אך אהבת האב גברה על חובת החייל.

עלי נסע לדרוזי האמד סאר אחמאד, שעבד או בצה"ל. גם הוא ידע שאביו של עלי נתפס כמסתנן, הורה לעלי לפנות למש'טרת טבריה שם מצא את אביו והקן שפרץ בכבי כשראה את בנו, סיפר לו תוך דמעות

רחוב המכבים 10, חיפה. במרתף אחד הבתים הערביים, ישנם שני חדרים קטנים. באחד מהם נמצא, מלבד מרוב הביוב של הבית, זוג צעיר. כל ריהוטו של החדר הוא מיטה גדולה, הנראית כשריד מתקופת קום, חבית מים ושולחן-מטבח רעוע, ולידו ארון בגדים אשר צבעו דהה מזה עידן ועידנים. לעת לילה נפרשת מחצלת קש על הרצפה, כמיטה לאם הזקנה של האשה הצעירה. ביום מסירים את המחצלת מחוסר מקום. מדי פעם עובר המרזב על גדותיו. אז מוצף החדר, ועל הדיירים למצוא מקלט במקום אחר. הדיירים הם בני משפחתו של אדם אשר סיפורו מצלצל כמתאים ללילה האלף ושניים של סופרת מרחבית חדשה.

הוא עבר לחיפה, פגש בשני דרוזים מדלית אל-כרמל, שיעצוהו לפנות לאגף השיקום של משרד הביטחון. עלי זכה לחדר כחייל משוחרר.

החדר היה ברחוב יוחנן הקדוש. חברו ל'חדר היה סלימאן ראד, דרוזי שעבד בתברת של רצה להתחתן. באין חדר — אין אשה ואין נשואין, הוסבר לעלי תוך מריבות אינ'סופיות עד שהשתכנע: עזב את חדר-המריבה עבר למעברת פתח-תקוה והחליט להתחתן אף הוא.

בחירת-לבו היתה רוזה השחרחרת, יהודיה צעירה מהלבנון שגרה במעברה. אלא שבמ'דינת-ישראל הדמוקרטית לא יתחתנו דרוזי ויהודיה. עלי המיר את דתה הסודית של אביו תירו, התגייר אצל הרב מיכאל שמריהו, קרא לעצמו אליהו אוסי. הווג המאושר גר בצרי'סון המעברה.

בחפשו עבודה בתל-אביב נתפש אליהו אוסי כמשמטש מגיוס. בשום כרטיס לא היה רשום ששירת אי-פעם בצה"ל. הוא יכול היה לגלות את שמו הקודם, אולם לא היה לו כל חשק לכך. אחרי שהפך ליהודי, רצה גם לשרת כיהודי. ממילא לא היתה הפרנסה מצ'ייה. במקום לגלות את זהותו האמיתית, הפך בפעם השניה בחייו לטירון בצבא'ההגנה.

אמנם, פעם ניסה לספר לרבי-סמל כי כבר

פרקליט חרל"ם
במרתף מזל מים —

שירת בצבא. ושעל כן הוא מומחה בקיפול שמיכות ושאר דברים חשובים. אך לרבי-סמל לא פגאי לסיפורי-הבאי. הוא השתק את הסוראי צפרות: „לא שאלתיך ו' עלי נשלח כמלח לאחת מאוניות חיל-הים.

17 יום בכלא

לשרות באניה היה קשה. האידיליה, עליה חלם עלי, לא נתגשמה. הוא התחרט במהרה, נזכר שיש לו תרופה: לספר למפקרו

רימון בדרך דרמשק

לפני כעשרים שנה נתגרש דרוזי אחד מאשתו בכפר ניגראן שבג'בל-דרוז. הוא פשוט שלחה אל משפחתה, כשילד כן שלוש נתון בזרועותיה. אותו דרוזי, אבו עלי מנדיק, אהב אשה אחרת, כסף היה בידו לשלם את המוהר הנדרש. הוא הקים לעצמו משפחה חדשה, ואילו אשתו הראשונה הל'כה ממנו לבית הוריה בטואידה. אולם גם היא התחתנה שוב. עלי הקטן נשאר בבית סבתו ולמד בבית-הספר הכפרי שבמקום. שנה אחר שנה הלפה, עלי הקטן היה ככל שאר ילדי הכפר. הוא הלך יחף, לבוש בגדים בלויים במקצה, למד לקלל ואף לידות אב'נים בשעת הצורך. מדי פעם הלך לבקר אצל אמו, שנישאה לסעידי אבאב.

יום אחד, כשהיה עלי בן 15, נכנס לבית אמו ומצא אותה ממרתת בכבי. להפצרותיו סיפרה שבן-דוד בעלה הראשון, אחמד עבאס, שטר מסעם שלטונות סוריה, היכה אותה מכות נאמנות, כי רצה לשאת את בתה בת ה'12 מבעלה השני.

הדם עלה לראשו של עלי. גבר דרוזי, אינו יכול לשבת בחיבוק ידיים שעה שור משפיל את אמו. עלי לא רצה להיות לעלץ ולקלס כין חבריו לעבודה.

באין כסף אחר, מכר את מכנסיו הטובים, קנה תמורתם שני רימוניידי ויצא לדרך, כדי לנקום את נקמת אמו ולגאול את כבוד מש'פחתו. התוכנית היתה משוטת. עלי הלך ל'כביש הראשי, בואך דרמשק, בו עבר מדי פעם סטרול השוטרים הרכובים, עליהם נמנה גם אחמאד עבאס, מחלל כבוד המשפחה. עלי הג'ליט לארוב למשמר השוטרים, לזרוק עליו את הרימונים.

שמר השוטרים עבר. הצעיר זרק את הרימונים, הרג סוס ונתפס. מעליב משפח'תו לא היה בין השוטרים, אך עלי עצמו נת'כש בכיתה-הסוהר, ישב בו כחצי-שנה. כשעזב את בית הסוהר לא יכול עלי, שנקרא בינתיים עלי אבו אסי, לחזור לכפר אמו, כי כיצד ייראה במקום שכבודו נפגע? הוא הסתובב. אביו, שהיה בעל חנות מכולת גדולה, אדמות רבות ושתי חנות'מים, הו'מינו אליו. עלי לא הסכים, חשש שמא פרוץ ריב ביניהם על אמו. הוא לא רצה להרים יד על אביו.

זחם חירות ישראל

לדחמת השחרור פרצה בארץ-ישראל. הדרוזים הצטרפו למלחמה. גם עלי שמע על כך. הסורים רצו לגייסו לצבא, אך עלי החליט שמוטב לו להילחם נגד אלה שהר'חבתו בבית-הסוהר.

בספטמבר 1948, עבר עלי את גבול המג'דס, יחד עם דרוזי אחר, פנה אל 'הצמד אל-אחמד, קרובו ששירת בצה"ל. בהמלצתו נתקבל לחיל-המעוטנים, ליחיות הדרוזים. הוא עבר עם יחידתו לג'ב, שרת כסוים. נלחם בעין-גדי ונפצע בידו הימנית. כתוצאה מכך שוחרר.

עבודה לא היתה לעלי. תחילה הסתובב ב'עכו, קיבל ארבע ל"י לחודש דמי שיקום.

את הלי"ש הדרושה. אולם גם דבר זה היה קשה. בארץ קיים מחסור חמור במדיומים, אנ'שים המחנונים בשרון לתחן בין אנשים חיים לבין גשמות המתים. אמנם, פה ושם קיים מדיום גם בארץ, אולם חוגים סגורים רבים של ספיריטואליסטים הפקיעו אנשים יקר-ערך אלה לעצמם. שומרים עליהם מכל מהו, אינם מפרסמים את הדבר הרביים. „הורי בלי מלטי, נאנת גולדגרס, הספיריטוא'ליסטי-החשמלאי, „איאפטר לשמוע גם את

(המשך בעמוד 12)

אחות-האדם, באחדות האלוהים ובהמשך חי'האדם אחרי המוות, לימד את הפקיד העיקש. אולם גם זה לא עזר. ענת יוסף פולטיס: „לא!
לשוא הועיק הספיריטואליסט הצעיר את הנתנועה הספיריטואליסטית בישראל, שמיס'דה משה בהרב, ממנהלי מפעל המלח בערבה, שיגר מחאה למשרד האוצר.
יתכן שגולדגרס יכול היה לקבל עצה מ'אחד מגדולי הכלכלה של הדרוזות שעברו, כי גון אדם סמית או קארל מארכס, כיצד להשיג

ביקש הקצבה של ל"ש אחת. אולם,ההנמקה היתה בלתי-רגילה: הסכום היה דרוש לגולד'גרס לתשלום דמי-הכרז באיגוד העולמי של הספיריטואליסטים בלונדון.
הפקיד הפרוזאי לא האמין בקשר הבינעול'מי עם העולם הבא. הוא כתב תשובה ברז'רה, שהתרכזה במסיב למלה אחת: לא.
דר'וש: מדיום. זה היה לפני שנה וחצי. אולם גולדגרס (31) חשמלאי אהוד ורוחק, לא הסתפק בתשובה כל כך שגרתית. הא'רי גוד הוא פילנטרופי, קוסמופוליטי, דוגל ב'

אשמת עבירתה המקורית: ארגון האסיפה וההפגנה נגד מ'גולגולת. גם הפעם הוכיח סרן בן שלום את יעילותו, ססק לסלים אב'רהים אחמד חמישה חודשי מאסר ולאברהים שוקרי שמשום — ששה.
מנגנון הקרב על הלירה
פקיד האוצר בירושלים הוטעע כשקיבל את מכתב-הבקשה. הוריישה שהופנתה אליו היתה צנועה למדי: חנן גולדגרס מחולון

הרשימה השחורה של הפיננסים - אילי לילהם ללא

נתאר לעצמנו כי כל אחד מאתנו נמצא ברגע בעמדת-מגן בודדת בקו ראשון - ש- הוא במציאות שלנו גם קו אחרון - של החזית. ובאותו זמן מתקרבת אלינו שדרת מנקים של האויב שעתידיים בעוד רגע לפרוץ את העמדה על יושביה וזרמום למוות את המגינים עם המודדת בו-דה. מה שהיה כל אחד מאתנו נותן באותו רגע גורדי ממש כדי שיהא בידו תותח אנטי-טנקי יעיל - זהו ב-דיוק קנה-המידה היחיד ל-תרומה אישית לקרן המגן-רב-אלוף יגאל ידן

- זאת שלום כהן -

תרומות המשיכו לזרום. תלמידי ישיבת בני עקיבא במירוץ ויתרו על ארוחת צהרים, שלחו את תמורתה - 15 ל"י - לקרן המגן. יצחק חי מרדכי בן רחמים, ממעברת יקנעם, תרם 50 ל"י, קרא לכל חבריו יושבי המעברות לעשות כמוהו.

לידיה בלולו, אם זקנה, שלחה המחאה בסך 100 ל"י, צירפה מכתב הסבר: "לפני חמש שנים קיבלתי מראש הממשלה פרס לילדה של 100 לירות על גידול עשרה בנים. אני תורמת אותן עתה למען יחיו בני בש-לום."

היה גם מקרה מוזעזע של אם ירושלמית, אשר שיגרה סכום של 3 ל"י, הכסף הוכנס בשעתו לבאנק עליידי בנה דוד, עובד דואר בירושלים, איש פלמ"ח שנפל בקרב על לוד. כתבה האם השכולה: "לא היה בידי העזר עד כה למשורר למטרה נחוצה את הכסף. אולם הגיע המועד. בחופשתו האחרונה, כשבירו רובה ישן, ביקש בני לזכות ולראות בידי צבא המגן נשק שלא יפול מנשק שכנינו."

התרומות היו כנות - וצנועות. סכום ה-כסף של קרן המגן עלה באיטיות מעצבנת - כי חסרו התרומות הגדולות, תרומותיהם של כמה מאיליההון הגדולים בארץ. שמותיהם של עשירים ומכובדים רבים נעדרו מרשימת התורמים.

בשבוע שעבר נתפרסמו כמה מהם. היו אלה אך טיפה אחת בים גדול. בעמודים אלה מתפרסמים שוב כמה שמות. אף הם טיפה אחת באותו ים. מי הם ?

שלום ליגום: פיננסים וירידים

עיננו של שלום ליגום (מתחרו עם בלי כלום) הוא שם אלמוני לרוב אזרחי המדינה: ליגום הוא יודע ואינו יודע. שמו לא התנוסס מעולם על דפי העיתונות או ב-שלטי הפרסומת שמעל לחנויות ומפעלים. יתר-על-כן, צניעותו של איש-הכספים המדיר והגמיש הגיעה עד כריכתו, ששמו לא הופיע כלל אפילו ברשימת משלמי מס-ההכנסה בספר הנישומים.

בקבוצה עיר מולדתו היה פעל תעשיית זכוכית. בהגיעו לישראל, כשסיגר עבה נעוץ בזווית פיו, החל לעסוק בדברים שקופים פחות. עסקיו עם הצבא הבריטי שמכר בימים ההם כמויות עצומות של ציוד, דרך מיכרזים, הם בבחינת סוד צבאי עד היום הזה.

כעבור זמן מה התמסר ליגום לעסקי תר-בלה, אולם הוא נפטר מהם לאחר כמה שנים כדי לשחרר את הונו ואוגו למיפעלים גדולים יותר. ברגע זה הגיעו לידי נקודת מגע כש-רונו של ליגום וגורל העם היהודי. קשריו עם הסוכנות היהודית הביאוהו במגע לבבי עם נחום גולדמן, היושב-ראש המעופף של הנהלת הסוכנות, המושך בחוטי הקופות, המגביות והקרנות. אם מכאן ואילך הלך ליר-גום והתעשר במהירות מסחררת - אין זה אלא פרט צודק על פעולותיו הכספיות-לאר-מיות, שהגיעו לשיא בזמן מלחמת השיחרור.

כאשר הטילו מעצמות העולם חרם על ייבוא נשק לצבא ישראל הלותם את מלחמת השיחרור, העמיד ליגום את קשריו הטובים עם חברות תעופה והובלה בינלאומיות לרשות אספקת הנשק לידי המגינים. הזכויות הטב-עיות הנובעות מכך שמורות לו עדיין ב-משרדי הממשלה ומוסדות הסוכנות - בעיר-קר במוסדות הכספיים.

ליגום היתה דרך פעולה לאומית משלו: אם חסר כסף למימון מיפעל קונסטרוקטיבי

לאומי, אין ליגום לעזרה. הוא הציע לממן את הביצוע (לזמן קצר) והסתפק במקרה זה רק בחלק מהרווחים של המבצע הרשמי.

אך היו לו גם יתרונות גדולים: אדם רגיל, שמגיע לו כסף ממוסדות אלה, חייב לחכות חודשים רבים לתשלום. לליגום לא היו קשיים מסוג זה. הוא קיבל תמיד מיד לא רק את כספו שלו אלא היה גובה בדרך זו גם את המגיע ממוסדות אלה לידיים ואנשי עסקים אחרים. במקרה כזה, היה ליגום מסתפק אך ורק בקומיסיון הרגיל המקובל בעד הפיכת שטרות לכסף מזומן.

כיצד היה עושה זאת? אך ורק בכוחו של רגש נאצל אחד: הידידות. כי ליגום ידע תמיד לרכוש ידידים ולהצליח בחברה.

בין ידידיו הטובים נמנה גם איש לא חסר השפעה במשטרת ישראל, סגן-המפקח-הכללי עמוס בן-גוריון, שגר תקופה ממושכת בחו"ל לה מפוארת של ליגום בחוף הרצלית. ה-ידידות היתה פה חזקה, שליגום עבר לצורך זה לדירה שכורה מעל לקפה פילץ. ברחוב הירקון בתל-אביב, וזאת, כדי להיות קרוב לידיד נוסף - בעל בית-הקפה.

בלחיתו של פילץ נסע ליגום למסע קצר באירופה. משם חזרו הידידים בלווית מטען גדול של סרוויסים וכלי אוכל מגרמניה ש-נועדו לפיתוח המלונאות והתיירות.

הידידות באה לידי ביטוי עמוק ביותר כאשר שר הציעה הממשלה את המכוניות המשור-משות של משרד-הבטחון והצבא למכירה פומבית. המדובר היה במאות מכוניות, ש-ערכן הכולל הגיע למאות אלפי לירות. ה-הצעה שוכחה במיכרז היתה, במקרה, זו ש-הוגשה עליידי חברת פייס בה השתתפו ה-אדונים פילץ, ירקוני ומטלון. מאחוריהם התייצב הונו המוצק של ליגום שונא-הפר-סומת.

עסקות מסוג המיכרז של משרד הבטחון הן שאיפשרו לליגום להשתתף ברכישת בנק השרון למסחר, שעמד לפני פשיטת-רגל. אך ליגום שינה את מזלו של הבנק וגם את שמו, קרא לו הבנק הארצי.

כפי שכבר הוזכר, היו תרומותיו של ליר-גום בעבר לענייני בטחון ולאנשי בטחון, נכ-בדות ביותר. לכן, היתה לו כל הזכות לראות את עצמו - ולוא פעם אחת - פטור מעו-מס החובות הלאומיות שנשא על כתפיו כל חייו. לכן, יש להתייחס בסלחנות לכך שה-סכום הכולל של תרומתו האישית לקרן-המגן ותרומת הבנק שהוא עומד בראשו הוא: אפס.

זלמן סוואייב: גשר נייר

האגדה מספרת כי כאשר יבואו ימות המשיח יצטרכו כל הגויים לעבור על פני גשר של ברזל. אולם הגשר החזק ית-מוטט תחתיהם והם יפלו אל תוך אשה של גיהנום. היהודים, לעומת זאת, יעברו כולם על גשר של נייר. אולם גשר הנייר יהיה חזק מגשר הברזל ולא ישרף באש. וכך תבוא הגאולה השלמה.

זלמן סוואייב הלך גם הוא לקראת הגאולה על גשר של נייר. אמנם, עסקי הנייר העצור-מים שלו לא היו עסקי החיידים. הוא נמנה עם האישים המרכזיים בשדה היבוא הישראי-לי, שטח שאינו מושש, כידוע, את בעליו.

כעסקן פעיל במפלגת הציונים הכלליים נב-חר ב-1951 לכנסת, זכה לתפקיד תת-שר-משרד המסחר והתעשייה, משרד חיוני ב-חייהם של יבואני וסוחרי הארץ, ידידיו של סוואייב.

בצניקה דורשים משרי הממשלה לנטוש

בנה עומד מול טנקים -

ההון המשתמשים מחובתם לקרן-המגן - פרק שני

ההירה כספי!

מלבד זאת, גמר נחמן, האח השני אומר, כי כל אחד מפועלי בית-החרושת הירושלמי לנעלים יתרום יום עבודה ואילו המיפעל עצמו יוסיף על הסכום את מה שיחסר לאלמנים ל"י. תרומתו האישית: אפס.

חיים הגאותה של האחים. הרצל בנה לעצמו חוילה בשדרות ח'ן בתל-אביב. לכן, כאשר הגיע תור התרומות, לא הידקו האחים חבס את פיו של ארנק העור. הרצל תרם 500 ל"י בשם חברת ישראל חבס ובנו, שבספר הנ"ל שומים הכנסתה השנתית היא 120 אלף ל"י.

צעיר להתקרב אל אדירי תעשייה וכלכלה מהעולם הגדול, שביקרו כתיירים בעיר ה' קודש. הוא שימש להם מורה דרך ברחובות העיר - והם שימשו לו מורי דרך ברחובות החיים.

לאחר כיבוש הארץ בידי האנגלים, התחבב הצעיר הגבוה והנאה על מנהלי המחלקות האנגליים, וזה לעצות ולהדרכה. להשתלמות נוספת זכה בנסיעתו ללונדון, ממנה חזר כ"מקיד ביטוח ראוי לשמו.

עד מהרה הפך הסקיד לעצמאי. הוא פתח משרד ביטוח שזכה עד מהרה לייצג 15 חברות ביטוח בריטיות בארץ-ישראל. כיום הוא עומד בראש חברת הביטוח אריה, שותף בחברות ועסקים מגוונים כמו מרכז נתניה הסחרי בע"מ, אדמות הר הכרמל בע"מ, חברה למימון, לביטוח ולהשקעות בע"מ. הוא גם מחזיק 75 דונם של פרדסים נטועים בחדרה, בנין עצום בכניסה לרחביה, ירוש' לים, ואפילו מניות בחברת עיר-הסרטים ה' דמיונית ברנע בע"מ.

אמנם תהיה זאת טעות לחשוב שאלה עסקים מכניסים. בספר הנשומים, למשל, אין שמן מופיע כלל ואילו שני בניו, שותפיו ל' עסקים, מופיעים בהכנסות חודשיות צנועות של 250-290 ל"י.

מצב כלכלי קשה זה השתקף גם בתרומתו לקרן-המגן. עד כה, לא תרם כלל.

האחים חבס: ארנק העור

אביו של הרצל חבס היה יהודי יראי שמים, אוהב תורה, עורך השבועון ה' חרדי היסוד שהופיע בתל-אביב ורוכש הקרקע

לבית הקברות העירוני בנחלת-יצחק. היתה לו גם חנות קטנה למוצרי עור, בבית מוסת-קים, יפו. אך לבו לא היה נתון לעסקי חולין.

בתו ברכה, חברת מערכת דבר ואשתו של דוד הכהן, ירשה את נטיותיו הספרותיות. ואר לו בניו, הרצל ונחמן, ירשו את החנות. הם עבדו קשה מאד. בני יפו דוברי ערבית, הם מצאו מהלכים בין ערביי הארץ והארצות השכנות. החנות הקטנה הפכה לעסק סיוט נאי, עברה למרכז המסחרי החדש של תל-אביב הצעירה.

המזל האיר להם פנים בפרוץ מלחמת ה' עולם השניה, בעוד בניגוד לסוחריו עור אחרים, הכינו האחים חבס מלאי גדול מבעוד יום. עד מהרה בא המחסור, מחירי העור עלו באלפי אחוזים.

כבעלי מעוף החליטו לא להסתפק במסחר פשוט. הם החלו מתעניינים בהתפתחות תע' שיטתית - אולם רק בשטח בו דרכו על קרקע בדוקה, קרקע תעשיית הגעליים. על כן, היה זה טבעי, בהופיע האמריקאי ליד גדרה יוסף שוגר (צוקרמן) עם תוכנית להקמת בית חרושת גדול לנעלים כמיפעל השקעה מאושר, היו האחים חבס שותפיו המוכנים מאליהם. הון החברה: 491 אלף ל"י, מזה חצי של האחים חבס.

כל הנכסים הללו השתקפו גם ברמת ה'

לחלוטין את עסקיהם הפרטיים, לפחות להל' כה, כדי שלא יוכלו לנצל את מעמדם השל' טוני לטובת הנאה פרטית. בישראל לא קיים חוק מסוג זה.

כשנשמעו קריאת קרן-המגן, כבר לא היה סוואייב תת-שר. אולם היה ברור לו למה זקוקה הקרן כדי להביא את דברה להמונים. זלמן סוואייב החליט חגיגית לספק את גשר הנייר לקרן-המגן. הוא עשה מאמץ מיוחד, תרם 2500 גליונות נייר להדפסת כרזות. ערכם בשוק לכל היותר, (כולל רווחי הסיטונאי) הוא: 175 ל"י.

כשנשאל השבוע על שאר יחסיו עם קרן המגן, ענה: "זה עסק מסוכן מאד."

האחים טייבר: עסקי קיסרות

המפאיניקים שבין הפוחרים - כן מכונים האחים טייבר בין חבריהם למקצוע. אכן, לאחים טייבר היו תמיד קשרים טובים עם תנועת העבודה בישראל. הם עצמם מבין עולי העליה השלישית, הינם ידידים קרובים של רבים מעסקני ההסתדרות ומהם, כנראה, למדו את סוד האירגון.

האחים טייבר החלו את הקריירה העסקית שלהם כסוחרים לחומרי-בניין. היתה להם רק חנות קטנה ליד נמל יפו. אולם כאשר ממש' לת המנדט, עם התחלת קיצוב החומרים ב' מלחמת העולם השניה, הביעה את רצונה לבוא במשא ומתן עם גופים גדולים. לא עם כל יבואן בודד, היו האחים טייבר בין הרא' שונים שהבינו את יתרונות השיטה החדשה.

הם התארגנו עם קבוצות סוחרים ויחד עם המיפעלים המשקיים של הסתדרות ה' עובדים, חילקו ביניהם את הקצבות המלט, העץ, הברזל והצינורות. בארץ-ישראל החריף או המחסור בשיכון, ומחירי הדירות האמירו. האחים טייבר שוב היו בין הראשונים. הם ענו על הבעיה הבערת, החלו בבנייה גורי לה. בין השאר: גבעת רמב"ם.

הם בנו לא רק לאחרים, אלא גם לעצמם: כאשר היו קשים בכיבוא צינורות, היו ה' אחים טייבר בין מקימי בית-החרושת לצר נורות בנתניה. כאשר לא היו קשי יבוא, עמדה לרשותם חברת יבואני צינורות בע"מ.

הכסף התרבה והכפיל את עצמו לעתים קרובות. הוא הושקע במחסני ברזל, מחסני עץ, חברה לפיתוח, קרקעות בניין רחבות ממדים כבוריה, ליד טבריה, בבית-החרושת צנוע לנייר, בחברה למוצרי חוטי ברזל. הם לא בחלו גם בקטנות כגון בריכת השחייה של גבעת רמב"ם. ליתר בטחון, עסקו גם בביטוח, רכשו את חברות הביטוח הגדולות ציון ויהודה.

בתוגי הפיננסים והבנקאות, המתמצאים ה' טב בעניינים אלה, מעריכים את נכסי האחים טייבר במיליונים רבים, ואילו הקף עיסקי תיהם אף הוא מסתכם בסכומים בני שבע ספרות.

"זאת לא פירמה, זאת קיסרות," אמר השבוע מנהל בנק על משפחת טייבר. אחר הוסיף: "הם כמו סולל-בונה והמשביר גם יחד - בקנה מידה קצת יותר קטן."

גם תרומתם לקרן-המגן היתה בקנה-מידה קצת יותר קטן: 5000 ל"י.

יהודה זוקמדי: הנער שהצדיח

עדייתו של יהודה ז. זוקמדי, בנו של הסנדלר הירושלמי שהפך לאחת הדמויות הידועות בארץ, המבקר בבית נשיא המדינה, דומה לאגדה מורחית דמיונית. אביו שלח אותו לתלמוד תורה הירושלמי, אך הנער בעל חוש הריח החל לריי

- אך לאיש זה, לא איכפת

האיש שנתבע לדי

יוסף עברון, מנהל מס-הכנסה בצפת, היה פקיד מצויין - וגנ

ל השחיתות גאה ועזה. מדי יום הופיעו סיפורים בעתונות על מעשי שחיתות במפלגות, במוסדות הממשלה, בין ארזי השלטון. נראה היה כי לקראת הבחירות לא ידבר איש על נושא אחר מזכר השחיתות - והטישטוש הרשמי והציני שחיפה עליה.

עברון מפעילות פוליטית, נמנע מהשתתף לכל מפלגה. המשרה במשרד מס-הכנסה נר אתה לו כמיקלס שקט.

התביישתי מפני בתי ו

אך השקט נשאר רחוק ממנו: עתה היה ברור לו שאנשים חשובים לא שכתו את עברו. מעצרו והבאתו לדין בישרו את סופו המוסרי. שמו הושחר, הוא סולק מעבדו דתו, התבייש מפני חבריו. הגעתי למצב כזה, הוא נזכר, שהתביישתי להביט בעיני בתי הקטנה. אשתי היתה צריכה להסתיר מפניה את העובדה שגורשתי מעבודתי.

הוא עזב את צפת, ניסה למצוא עבודה בתל-אביב. אך איש לא רצה להעסיק פקיד שגורש מעבודתו הקודמת בחרפה. אשתו המסורה עבדה כמורה, פירנסה את המשפחה.

התחמק מתשובות מסוכנות. בכל זאת נאלץ להודות כי כאשר הוכיח לעברון את מצבו הכלכלי הקשה, הפחית עברון פעמיים את שיעור המס, וכאשר ביקש הורדה נוספת, סבר עברון שאינו רשאי לעשות כן, הפנה אותו ליצחק ביגור, הממונה עליו, שישיב בסבריה.

צימרמן נאלץ כמורכב להודות כי, בניגוד למה שאמר בעדותו, אירעה פרשת השולחן רק לאחר שנקבע גובה המס ולא לפני כן. בתשובה לשאלה, הודה כי עברון אף שילם את מחיר השולחן (20 ל"י) במלואו. רק על דבר אחד לא רצה הנגר להודות: מה היו קשריו עם יעקב הופרט, מי שהיה מרכז לשכתי-העבודה המקומית, חבר מועצת-העיריה הקודמת מטעם מפא"י ויורשו של עברון כמנהל מס-הכנסה בצפת.

כאשר נשאל אם שוחח מראש עם הופרט על הודעתו בבית-המשפט, הכחיש. על מה דיברו השניים, אם כן, ביום הקודם במסדרון בית המשפט? על מזג האוויר ועל פיתוח צפת? היתה התשובה שעוררה את צחוק הקהל.

וכיצד סירב עברון להפחית את הערכת מס-ההכנסה שלו. לעומת זאת, סיפר, דרש עבדו כי יגמור לו את השולחן שהזמין אצלו, למרות שלא שילם את כל מחירו. צימרמן גם העיד כי פחד לומר לעברון כמה עלילה השולחן באמת, או לתבוע את מחירו, מחשש שהדבר יזיק לו בשעת קביעת המס. הוא סיפר כי כבר אז הביע את פחדו מפני עברון באוני אנשים רבים. מי היו אנשים אלה? הוא מנה בשמותיהם: הגברת ברכה קצלניק, פקידת מס-ההכנסה והארזון יעקוב הופרט, אף הוא פקיד מס-ההכנסה בצפת.

האזיקים מתהדקים

ברחה קצלניק נקראה להעיד, אישר את דברי צימרמן. הופרט נקרא ואישר אף הוא את הדברים. הופיעה גם צביה וואלך, פקידה נוספת של אותו משרד. היא הסבירה כי עברון היה איש מושחת וכי כאשר נודע לו שהיא, צביה וואלך, עמדה להודיע על מעשי שחיתותו לממונים עליה איים לרצחה. אחריה נקרא להעיד גיטה, שמואל וואלך,

אבא לא הלך לבית הסוהר

חבת: אלומה, בת השלוש, היא בתם היחידה של יוסף ויהודית עברון. אמה היתה נאלצת להסתיר מפניה את האמת. אילו הצליחה התביעה המבויימת, היה אביה יושב בבית-סוהר.

האם: יהודית עברון עבדה כמורה, קיימה ממשכורתה היא את משפחתה, לאחר שסולק בעלה מעבודתו. לאחר הנישואים חייו בני הוגו בבית הוריו של עברון, חסכו על ידי כך את הכסף הדרוש לרכישת בית.

אני מבקש לרשום את התשובה בפרטי כל, פנה תמיר לשופט.

הפגישה במסעדה

זופרם עצמו נקרא לדוכן העדים. גם אותו שאל תמיר על מה שוחח עם צימרמן במסדרון. תשובתו: "על מזג האוויר ועל פיתוח צפת!"

גם היא נרשמה בפרטיכל.

מאוחר יותר ביקש הסניגור מהשופט לה" סיק את המסמך ששתי תשובות תמימות דומות כל-כך, המתארות שיחה שהתנהלה בשעת הפסקה של משפט דרמתי, בו צימרמן בים שני המשוחזרים, יכלה להיות אך ורק שקר מוסכם. אך הסניגוריה לא הסתמכה רק על שאלות פיקנטיות. העד נשאל כמה שאלות נוספות.

בשעת עדותו הראשונה סיפר הופרט על פגישה במסעדת רובינגר עם חוקר מיוחד מטעם האוצר, בשם גולדשטיין, שבא לצפת לבדוק תיקים מסויימים של חייבי מס-הכנסה.

פועל, תושב צפת. הוא אישר את דברי גיטתו, הוסיף כי עברון אף אמר לו אישית כי ירצח את צביה. הופיעו עוד עדי תביעה ובפי כולם פרטים על מעשים ששילם שנעשו על-ידי הנאשם. יכולתי להרגיש את האזיקים מתהדקים סביבי ידי, סיפר אחר-כך עברון.

אם עוד היה חסר משהו להמחשת לחץ האזיקים, נגולה הורמה הבאה: החנוני אקשטיין, הקובל השני, לא יכול היה להופיע בבית-המשפט בגלל מחלת-לב. אך התובע דרש כי בכל-זאת ישמעו אותו. בית המשפט הלך לדירתו הפרטית, גבה את עדותו כש-אקשטיין שוכב במיטת-חוליו.

היה זה מחזה גוגע ללב: איש מוכה גורל, אשר נוסף לצרותיו הרבות רבץ עליו עול המסים הכבדים, שהוכפלו כמה מונים על-ידי עברון הנוגש.

לא כל-כך תמים

אולם היתה גם חקירה נגדית. צימרמן, שנראה תחילה תמים ביותר, נתגלה ה פעם כאדם פיקח, כלל לא נאיבי, המטיב

במצב זה, כשהוא לחוץ אל הקיר, חיפש מי שיגן עליו. הוא פנה לעורך-דין שמואל תמיר.

המשפט נפתח. התביעה שלחה את אחד מטובי אנשיה, סרקליט נפת-הגליל בהלול, אף הוא צעיר יליד-הארץ המתבלט ביסודיותו ותקיפותו. הוא בא מצוייד כהלכה בעדים, מסמכים והוכחות.

הוא פחד מעברון

תמיר ביקש מיד דחייה. מאחר שלא קיבל כתב-אישום, לא יכול היה להת: כונן להגנה. השופט נדהם. הוא נוף במוכירות בית-המשפט, נענה לבקשת ההגנה.

בישיבה הבאה התל המאבק ברצינות. בזה אחר זה הופיעו העדים, שורה ארוכה של תושבי צפת. הנגר צימרמן, עולה חדש שנאבק עם הלשון העברית, קטן, נמוך קומה, סיפר כיצד לא ידע מאומה מן המתרחש סביבו

* על-ידי מכתב משר האוצר, בתוקף סעיף 15 הידוע לשמצה של דבר המלץ במוטעותו, אשר לפיו רשאי הנציב העליון לפטר פקיד ממשלתי כאוות נפשו,

עד אשר, לפני שנה, התפרסמה הודעה כי יוסף עברון, מנהל מס-ההכנסה בצפת, נעצר. איש לא התעניין במיוחד באשמות המדוייקות שיוחסו לפקיד מצפת. די היה בגילוי של עתון יומי כי עברון בנה לעצמו חילה מרהטת בפאר וכי מבקר המדינה חשף מעשים מפוקפקים שנעשו על-ידו.

גם מותחן-הביקורת הספקני ביותר יכול היה לראות עתה כי שומרי המוסר הציבורי אינם עוצמים עין למעילות, נלהמים בשחיתות בכל כוחם. החקירה שנפתחה על-ידי המטה הארצי של המשטרה הוסיפה נוצת גאוה למצ-חיית אנשי התוק.

בתוך סכנת הנאשמים

יאה למקרה שחיתות רציני, ארכה החקירה המשטרית חודשים רבים ורק כעבור חצי שנה הוגש המשפט. בינתיים ידע כל קורא עתון במדינה כי השם יוסף עברון קשור במשהו מפוקפק, לא-נעים. אפילו ידידיו של הפקיד המוכתם התרחקו ממנו והוא עבר לגור בתל-אביב.

את פרטי ההאשמה קיבל עברון דרך העתון: גים: מזכירות בית-המשפט לא טרחה לשת לוח לו העתק של כתב האישום. ההאשמות: שהוא אמר לנגר צפתי בשם פנחס צימרמן: "קודם תגמור את השולחן שהזמנתי אצלך ואז נדבר על מס-הכנסה שלך." נוסף לזאת, כאשר תבע בעל חנות גלנטריה בשם יצחק אקשטיין מעברון שישלם חוב של 50 ל"י שהיה חייב עבור בגדים שקנה ממנו, התנקם בו. עברון העלה את מס ההכנסה של אק-שטיין מ-240 ל"י ל-1200 ל"י.

אף אחת מן ההאשמות לא רמזה על קבלת שוחד, התעשרות או מעילה בכספי הציבור. לכאורה, גם לא נראו מן החמורות ביותר: הוא רק עיוות את הדין, ניצל את תפקידו הממשלתי לסיפוק יצריו האישיים. אולם מב-חינה משפטית היה הרבה יותר קשה להת-גונן נגד האשמות המבוססות על דברי אנשים מאשר על מעשים שאפשר למצוא הוכחות ממשיות נגדם. בכל זאת היו תהאשמות די רציניות כדי להצדיק את פיטוריו המידיים של עברון, ללא פיצויים.

עוד מעלה היתה ההאשמות: הן הפנינו חרדה כנה לציבור, שפקיד ממשלה לא יתעלל בו. בקיצור - היו כל התוננים לעשות מפרשת עברון תביעת-ראווה רבת-רושם.

המשפט הוגש בצפת לפני הנשיא התורן של בית-המשפט המחוזי שלום קסאן, הידוע כמחמיר בדין ואינו רואה בעין יפה כל פגיעה ברשות הרשמית ובאנשים שעול המדינה מור-טל על שכמם. מקום המשפט עצמו לא היה גות ביותר לנאשם: בית-המשפט המחוזי בצפת יושב בתוך מיבצר המשטרה על הר-כנען.

כך מצא את עצמו הפקיד יוסף עברון, שמרוא היה בימים עברו על כל צפת. יושב בתוך סכנת הנאשמים השחורה. התושבים, אשר מעולם לא נודעו על חריצותם ופעי-לותם הקרחנית, לא החמיצו את המחזה.

המיקלט השקט

יוסף עברון (30) הגו יליד צפת, צבר כן צבר בן צבר - דור רביעי לבני עיר הקודש הגלילית. שחרחה, דינאמי, בעל דיבור שוטף ובטחון עצמי נשוי ואב לילדה בת שלוש, השתייך לפני מלחמה לפלמ"ח, עבר לאחר מכן לשורות האצ"ל.

האגרת עוררה סערה, דחפה את ההגנה לענות בכרוז-תשובה, שגרר תשובה של האצ"ל, אשר גם היא קבלה מענה חדש. אולם במהלך המשפט בצפת התברר כי הנפס הסוערת של או ביקשה, עם תום המדינה של מיקלט שקט. עם תום שירותו הצבאי פרש

על יושרו

לא השתייך למפלגה הנכונה

כשהציע תמיר, בשעת חקירתו הנגדית, כי לא במסעדה אלא במרכז מפא"י נתקיימה אותה פגישה, שיסע אותו הופרט: "אתה משקר!"

או הוציא תמיר את עדותו של הופרט ב"משטרה", שם דיבר משום מה ביתר חופשיות וגלוריה, ובה המלים: "נקראתי לבית-אר" לזוורוב לפגישה עם מר גולדשטיין, קצין ה"בסתון של האוצר."

עכשיו צריך היה הופרט לומר כי הופרט שיקר במשטרה. במקום זה ביקר להטיל את האשמה על ע. מ. מ. ורטמן מהמטה הארצי, שבא במיוחד לצפת לטפל בחקירה. לדברי הופרט, ורטמן הוא אשר טעה ברישום ה"עדות, שעליה חתם הופרט עצמו, לאחר ש"הוקראה לו."

תמיר קרא עוד קטע מתוך אותה עדות אשר גם בו הופיע בית-ארלוזורוב כמקום הישיבה. נוסף לכך, קטע מעדותו במשטרה של מאיר קצלוניק. בעדותו סיפר קצלוניק כי גם הוא השתתף באותה ישיבה בבית-ארלו"ז וזרוב, יחד עם הופרט והשליח המסתורי מ"ירושלים. הופרט לא ידע מה לענות.

ערב הבחירות נסע מאיר קצלוניק, הפקיד הממשלתי, בסנדר מצוייד ברמקול ברחובות צפת, קרא לאזרחים לחצביע בעד מפלגתו, כי טוב לא ינגשו אותם פקיד מסי'הכנסה, מתוך דבריו הובן כי הטיבה היא שעברו ימי עברון והופרט הוא שתפס את מקומו. חקירת הופרט נמשכה יומיים להנאת ה"תושבים הצופים."

הוא איים לרצוח אותי

חקירתה של צביה וואלך היתה מאי לפת לא פחות. תחילה סיפרה כי עברון איים לרצוחה עתה נאלצה להודות כי לא התלוננה על כך בפני המשטרה וכי לא הש"מיעה כל תלונה נגד עברון, עד אשר פוטרה על-ידו ממשרתה הזמנית. כאשר נתבקשה להיות לפחות מעשה-שחיתות אחד של עברון, הודתה מבווישת: "אינני זוכרת..."

תמיר: נכון שאת נורא אוהבת את עברון ורוצה לקבור אותו?
העדה: נכון.

היא טענה שפוטרה על-ידי עברון, כאשר גילתה את מעשי השחיתות שלו. תמיר הק"ריא לה כמה שורות, ביקשה לכתוב אותן בכתב-ידה. את התוצאה הגיש כמוצג לבית המשפט: כתבי-יד בלתי קריא כמעט, אשר גם שביאות לא חסרו בו. "זאת", קרא הסינדיקט, "היא הסיבה האמיתית לפיטורם. כבוד בית המשפט יקבע אם היא מספקת או לאו!"

גיסה, שמואל וואלך, אף הוא חבר מפא"י, לא ידע בדיוק את מי איים עברון לרצוח: אותו או את גיסתו צביה, על-כילפינים, גם הוא לא מצא לנכון להתלונן במשטרה.

ראאמה בבית חודה

חמתיחות הגופנית לשיא נוספת בשעת חקירתה של אקשטיין החולה, בדיירתה התברר סופית כי כל מטיב נקבעו לפני שבי"קש את פרעון החוב הפרטי מעברון. יותר מזה: המסים לא נקבעו על-ידי עברון כי אפ על-ידי ביגור באופן ישיר.

כאשר הופיע ביגור עצמו להעיד, מטעם התביעה הוציג את שני התיקים של צימרמן ואקשטיין, הראתה הסינדיקט לרשפת שבאף אחד מן השניים לא הופיע הסכום 1200 ל"י, שעליו התבססה ההאשמה השניה. בשני ה"תיקים אף הופיע שמו של ביגור כאיש ש"החליט על גובה המס הסופי של שני הצפ"בלתי-חוקית על-ידי עברון.

התמונה כבר נראתה אחרת, כאשר עלה עברון עצמו על דוכן העדים, סיפר את דבריו בשטף אדיר.

מי מעוניין בסילוקו?

משרד מפי-ההכנסה נמתח בצפת בשנת 1950. הפקיד היחיד, בינתיים, היה עבי"רון, שנשלח לשם על-ידי לשכת-העבודה. עד

או היתה צפת מסונפת לחיפה וסכום מס' ההכנסה ששילמו תושביה לא עלה על 200 ל"י לחודש. כעבור חמש שנים כבר העסיק המשרד עשרה פקידים ואילו הכנסתו החודר-שית הגיעה ל-15 אלף ל"י. אורחי העיר שמרו טינה על כך לעברון.

כל צעד מצדו נתון היה לבקורת: "עברון נסע במונית, עברון אכל במסעדה, הוא בנה לו חילה." אולם ההתמרמרות חרגה מתחום הטינה הטבעית של כל אורח השוגא להיפרד מכספו. בעיר החלו מדברים על חתירה מכ"זנת, המתנהלת בשיטתיות נגד עברון.

מי יכול היה להיות מעוניין בסילוק עב"רון? לא נציבות מס'הכנסה — הממונים עליו היו מרוצים ביותר מעבודתו. אנחנו מודים לך עבור מאמצך להגדיל את הכנסות משרדך, נאמר באחד המכתבים הרשמיים שנשלחו אליו.

מי, אם כן, עמד מאחורי ההסתה? התשובה ניתנה הרבה יותר מאוחר, כשעברון סולק. מקומו נתמלא בדורות רבה, על-ידי איש מפא"י נאמן, סגנו של עברון, יעקב הופרט.

בעד הקשרים הטובים

חוא נתקבל לעבודה במשרד מס' ההכנסה על-ידי עברון עצמו, לפני שני תיים. עברון פנה אז אישית ללשכת-העבודה, הסביר כי דרוש לו פקיד רציני, שילמא חס"קיד אחראי במשרדו של הממונה על משלמי המסים השכירים. מזכיר הלשכה, יעקב הר"פרט, ענה כי אין לו שום מיעמד מתאים מלבד עצמו.

מן הרגע הראשון שנכנס לעבודה, היה הופרט מועמדו הבלתי-רשמי של סניף מפא"י בצפת לרשת את מקומו של עברון, מבלי שעברון יחשוד בו כלל.

הופרט, שהגיע ארצה עם העליה הגדולה לאחר קום המדינה, ידע מיד למצוא את ה"קשרים וההתמצאות המתאימים למפא"י. הוא הפך חבר פעיל במפלגה, נתכבד בגיבוש נעים בסוכנות. הוא עבר לצפת, מונה על חלוקת הציוד לעולים חדשים.

באותה תקופה קיבלה הסוכנות לרשותה מספר בתים נטושים, רובם מפוארים, שהוקצו להקמת בתי-הבראה והעברת בית-החולים הדסה. עולה חדש, שנכנס בינתיים לבית נטוש ברובע אחר של העיר, פנה להופרט ביקש אישור מגורים על ביתו החדש.

הופרט הציע לו דירה טובה יותר. העולה התמים הודה לו על טוב לבו, פינה את הד"רה, עבר לגור בבנין שהוצע לו על-ידי הר"פרט. כעבור 12 שעות העביר הופרט עצמו את חפציו אל הבית שפונה על-ידי העולה ובתור חבר הועדה המתאימה אף קיבל אי"שור על כך. ואילו העולה הוצא בכוח על-ידי המשטרה מביתו החדש. הסיבה: הופרט הודיע למשטרה כי משפחת עולים פלשה לבנין שהיה מיועד לבית הבראה.

מסעות הכיבוש של הופרט

ברבות הימים, שוב לא נראתה המש"רה בסוכנות כל כך מעניינת. הופרט רצה ליטול חלק פעיל יותר בתנועת התחיה במולדת החדשה. הוא לטש עין על משרת מזכיר לשכת-העבודה. אולם ללשכת העבודה היה כבר מזכיר. לא סתם מזכיר, כי אם איש מפא"י ידוע ופעיל, ליד צפת שהכיר את בעיות עירו, לחם בה ונפצע קשה בזמן מל"חמת העצמאות, שמו היה אברהם הרוש.

כעבור תקופה קצרה, ממש באורח פלא, החלה מתארגנת תנועת תסיסה מונית בקרב עמלי צפת, נגד אברהם הרוש. פועלים מוב"טלים הפגינו נגדו, חברי מפלגה נאמנים החלו מתרועעים על קיפוחים, על מסירת מש"רות טובות לבלתי-מפלגתיים. כמה מכתבים אף הגיעו למרכז המפלגה בתל-אביב. נערך בירור — אברהם הרוש נמצא בסדר. אולם, לטובתו כמוזן, הוצעה לו העברה לחיפה. יעקב הופרט נהיה למזכיר הלשכה.

• עברון עצמו טיפח במשלמי החס הנצי"מאיים.

קרנב התכנים: יוסף עברון, אשר משרתו הממשלתית נראתה כעמדה בעלת חשיבות יציבורית גדולה מכדי להפקידה בידי אדם ישר, שאינו שייך למפלגה הנכונה.

עברון וכי פיטוריו נעשו מאחורי גבו, כבר גוד ללכל נזהל. למרות שהוא ממונה על כל צוות העובדים של מס'הכנסה בארץ.

אליהו טיבי, פקיד האוצר בעכו ולשעבר פקיד האוצר בצפת, סיפר כיצד ניסה הופרט לשלל אותו להעליל על עברון עלילת-שקר נוספת בבית המשפט.

חוליה אחר חוליה התפרקה. התביעה ה"מוטטה לכל אורך החזית. בהלול שוב לא ניסה להשיג הרשעה מוחלטת בשתי האשמות, עשה כמיטב יכולתו להשפיע על השופט ל"האמין לפחות לצימרמן, אם לא לאקשטיין החולה. תמיר, לעומת זאת, לא הסתפק בבק"שת זיכוי. הוא דרש עשיית-צדק לשולחו, טיהור שמו.

"כל העדויות הוכיחו כי התביעה נוצרה מצירוף יצר הנקמנות של נערה טפשה על פיטוריה ושל פקיד אכול-אמביציות שלא ידע מעצורים בדרכו אשר שניהם גם יחד — וזה העיקר — נוצלו על-ידי השבונות מפלגתיים נפסדים, שלא בררו באמצעים ואשר ממאמם היתה להשתלט על משרד מס'הכנסה בצפת."

השופט ישב עד לשעת ערב מאוחרת, הק"שיב לנימוקים המדוקדקים העקשניים של שני הפרקליטים. כעבור שבוע, קרא את פסק-דינו, קבע שהוא משוכנע, מעבר לכל ספק, שהתביעה לא הוכיחה את האשמותיה, ועברון זכאי להלוטין. הוא גם נענה לתביעת טיהור שמו של עברון, ציוחה לשלוח העתק מפסק-הדין לשר האוצר, בצירוף עדויותיהם של נציגי הממשלה, אשר הוכיחו את נקינות-כפיו של עברון ומסירותו.

ביצד לתקן?

חקרה עזב את אולם בית-המשפט, ירד העירה בתהלוכת-נצחון צוהלת. ידידיו החתיקים של עברון שוב הופיעו לברך אותו, אביו נישק את תמיר, הזמין את כל בני העיר לשמוח עמו ליד שולחנות ערוכים. נשארה רק השאלה: כיצד לתקן את העוול המעשי שנעשה לעברון ולביתו, לפצותו על שנה של חוסר עבודה ועל כל אשר נגרם לו, ושאלה גדולה מזו: מי יערום לאורחי המדינה ועובדיה מסני קנוניות כאלה בעתיד?

השופט קובע: זכאי!

ממחאה פרומר, סגן נציב מס'הכנסה, ציין כי עברון הצעיר והדינאמי עשה מלאכה טובה מאד בצפת. הוא גם ציין כי היה ברור לו שמתנהלת חתירה מאורגנת נגד

נשואה בספק ויקטוריה

2000 ל"ב בשביל חתן

אמנם שמע באותו בוקר מרחוק אישה צעירה קות של זקנה, אך לא התעניין בהן.

הוא נוכח לדעת שכדאי להתעניין בצעקות של זקנות. השופטת שקיבלה את גירסת התור בע יוסף מרגלית ודנה את עאדם לשנה וחצי מאסר. נאנח הלה בשברון-לב: "הכל בגלל האשה!"

הוא לא פירט לאיזו משלוש הנשים הוא מתכוון.

על הסכין

הרומאים העתיקים היו נופלים על חרבם של עצמם בכל עת שהמולדת דרשה מהם מעבר דחוף לעולם הבא. השבוע היה נדמה בבית-המשפט החיפאי כי נוהג עתיק זה חדר גם לישראל.

אנשי מגן-דוד-אדום לא הבחינו תחילה כי חידוש זה, כשנצטוו לרחוב עיראק בחיפה, מצאו גבר מוטל ברחוב לפני איטליו, כשקפץ עולה מפיו ודם קולח מגבו. קבעו הם: "הת-קפה של מחלת-הנפילה." לשוא טענו השכני-נים כי נפילתו של ראובן גולדרינג עזורה על-ידי שותפו באיטליו, יוסף ווינשטיין, ש"השליכו החוצה, רק בבוא השוטרים זכו דבריהם לתשומת-לב.

קצב זה קצב. ווינשטיין התרגו מאד למשמע תאור מסולף זה. "שותפי מאשים אותי בגסיון לרצח", הסביר, כשהועמד לדין באשמת נסיון לרצח. האמת היא כי היה זה הוא שהתנפל עלי, כשסכין שלופה בידו, שעה שישבתי לתומי וקראתי עתון. חשבתי לי: קצב זה קצב, אבל לאו דווקא על בשרי. קמתי להתגונן וזרקתי את יריבי מהתחנות. המסכך נפל על הסכין של עצמו וקיבל הת-קפת-נפילה.

השופט יצחק כהן לא התמצא, כנראה, כי היסטוריה הרומאית, לא האמין כי אדם יכול ליפול על סכינו של עצמו. במקום להפעיל את דמיונו, קבע כי ווינשטיין הוציא בעצמו את הסכין מידי יריבו, דקר את שותפו כי גבו. פעילות זו, החורגת בהחלט מתחום מקצועו הרגיל של קצב, תעלה לו במחיר 15 ק"ג בשר: קנס של 75 לירות.

הארץ

במיבתן זה נתגלתה הפתעה גדולה — האייל איילון צויין כפר משבית מאוד (על המשמר).

אליק מג, חיפה
האם גם הפרות הסיכמו לדעה זו?
החלה חקירה חדשה נגד יגאל בורג, ש"ידין לירות מחלקת המים של עיריית רחובות (זבר).

שלמה אגוזי, מעין-ברון
ולא פגע באשמים האמיתיים.

אין ספק כי הצגת "הנפט הטובה מ" סציואן היא ההצגה הנועזת ביותר ש"הוצגה על בימותינו מאז זמן רב (למר" (זב).

חיים עופר, רמת-השרון
ישבעם לביא, צה"ל

בגלל הריח, כמובן.

20 גרם חשיש נתגלו ביום ד' בערב...

מר יוסף מוסה קשוע בן 727 נעצר.

עשן חשיש — ויאריון ימין.

במדינה

(סוף מעמוד 7)

קול-ישראל, למרות שהתחנה פועלת כל ה-זמן.

קורס מזורז. תחילה חשב גולדגרס ל-השתמש באמצעי אלימות כדי להשיג את ה-לירה. אולם כאיש הדוגל באחוזת-אדם, מצא דר-הרבה יותר פשוטה להשפיע על הפקיד ה-חמרני. תכניתו: להיכנס עמו בחליפת מכת-בים ממושכת, להתיש את עקשנותו בהדרגה, עד שיצליח להיפגש עמו ולמד אותו את תורת הספיריטואליזם על בורייה.

דרכי חיים

גרופה בעל כורחה

בבית-המשפט הרבני ביפו, ישבה ויקטוריה שבו לבושת שחורים, החזיקה בידה את גליון העולם הזה (939) בו פורסמו תמונתו וסיפורו של יחזקאל שבו, "החתן בעל כור-חו". בעיניה עמדו דמעות. טענה ויקטוריה: "כל מה שיחזקאל מספר זהו שקר. הוא בעל, ואני רוצה שיחזור אלי. אני אהבת אותו!"

יחזקאל לא השתוקק כלל וכלל לחזור אל ויקטוריה, נמנע גם מלבוא לבית-הדין ביום מתן פסק-הדין. "הוא עובר היום לדירה חדשה," אמרה ויקטוריה, "מה שיותר רחוק ממני!"

אני לא צריך בנים! סיפורה של ויקטוריה אינו זהה עם סיפורו של הגבר. הסברה שלה: "גרנו באותה שכונה בבגדאד. הכרנו זה את זו ונישאנו באמצעות שדכן. רצינו לעלות ארצה, אבל היו לי סידורים בענין הירושה של אבי. יחזקאל לקח את אמא שלי, בתור אמא שלו, ועלה עמה ליש-ראל. אני הגעתי שבועיים לאחר מכן והוא קיבל את פני בשדה-התעופה בלוד והביא אותי לביתו במעברת כפר-אינו. אחר-כך עבר-נו לה"י ושם נכנסתי להריון. כשנודע לי-יחזקאל שאני הרה, התרגו נורא וצעק: אני לא צריך בנים!"

"הוא הביא לי כדורים ואני הפלתי. מאז השתנה היחס שלו אלי. הוא היה מכה אותי ולא נותן לי להיכנס הביתה. הייתי עובדת בלילה בבית-חרושת ללבנים כחר וכל מה שהרווחתי נתתי לו.

אבל הוא התאהב בבחורה אחרת ורצה להיפטר ממני. הוא ניסה לגנוב את התעודות שלי וישב בגלל זה יומיים בבית-סוהר ושי-לם קנס 15 ל"י. אחר-כך הוא עזב אותי. אבל הוא הבעל שלי, והנה התעודות על כך."

התן או סחטן? "הוא בא אלי לפעמים ואומר לי שאם אתן לו 4000 לירות הוא יחזור אלי. אין לי כסף ואין לי אף קרוב בארץ. הוא יודע שיש לי קרובים עשירים באנגליה, והוא רוצה שאקח מהם כסף. אני אשתדל להשיג 2000 לירות. יותר אינני יכולה."

בהעדרו של יחזקאל לא מצא בית-הדין הרבני לנכון להוציא פסק-דין, להחליט באם הזוג נשוי או לא. ביורר התיק נדחה לתקר-פה בה יצליח בית-הדין לזמן את שני הצד-דים יחדיו.

משפט

הכל בגלל האשה

לעאדם אמד סולימאן סרחן לא היה מול עם נשים. כשביקש לשאת לאשה את בתה של פאדיה עחאד, גורש בבושת פנים מפני שלא היה די עשיר. הוא התהלך בכפר קודר-פנים, מהרהר כיצד לשפר את מצבו הכלכלי.

כעבור כמה ימים היה נדמה לפאדיה הוק-נה, שעה שישנה מול פתח ביתה בכפר אבו-סנאן, כאילו עכבר מטייל על גופה. משהקי-צה משנתה, נבהלה לראות את עאדם רכון עליה, מכניס ידו לחיקה ומחפש את הכסף. הסמון בידו השנייה כיוונה אליה אקרה. ועקותיה המתורידות של הזקה העירו את בעלה תקוף-הקודחת ואת שכונה. השניים מיה-רו לרוץ אחרי מחור הבת, הפעם לא כדי לגרש אלא כדי לתפסו.

איזשהן צעקות. כך קרה שהשבוע נת-קל עאדם באשה שלישית: השופטת אוגניה ויניגראדוב, חמורת-הפנים. הוא סיפר לה ש-

וימקול
צובע הכל

קירות לדורות בנינים לשנים

הצבע הפלסטי הפלאי על בסיס POLIVINYL ACETATE

מאיד

עוד מוצר משובח של "מאיד" מפעלים חימיים בהומנות נא לפנות: תל-אביב, טל. 5310, 25310, ירושלים, טל. 5611, חיפה טל. 4089, ולכל בימ"ס לצבעים.

הקץ לשומן!

התגלית האחרונה לרשותך!
מ כ ו נ ת פ ל א ח ש מ ל י ת !
סוף, סוף !!!

ללא דיאטות! ללא רפואות! ללא תרגילים! ללא מסגיים!

ביום שלישי, 15 נובמבר, יפתח המכון החדש ביותר בארץ

טרקלין, "ונוס"

בתל-אביב, רחוב ריינס 5, טל. 20137

בהורכתו האישית של

רפאל הלפרן

מחלקה מיוחדת לטיפול בשרירים לקויים וחלשים

תחת השגחה רפואית מעודה

מכונות אלקטרוניות שהובאו זה ארצה מארצות-הברית על-ידי **אדוף העולם, רפאל הלפרן** מצמצמות את היקף המתנים והירכיים מסלקות את עודפי השומן מכל מקום, מביאות לתוצאות תוך טיפולים מספר.

כדורגל

רגליו של דוריאן גריי

ערפילי הסערה שגרפה את האיים הבריטיים, עם הורעתה הסנסאציונית של הנסיכה מרגרט על ביטול אירוניה, טרם פגו, וכבר צף ועלה גל חדש שהפך את בריטניה למרכז חה. הפעם לא ליבו את הסערה זוג לבבות, עורר אותה זוג רגליים שלא היו דוגמתו בכל דברי ימי האיים.

כרעם החרייה את בני בריטניה הידועה על הוצאתו של סטנלי מתיוס (העולם הזה 1936). קוסם הכדורגל הקשיש, מסגל נבחרת אנגליה לקראת התמודדותה הקרובה עם ה"א" מספרד.

לא היתה זו הפעם הראשונה להוצאת מתיוס מסגל הנבחרת. לפני חמש שנים, כשעמדה אנגליה להתמודד עם סקוטלנד על אליפות האיים הבריטיים, הורחק מתיוס מבין ה"א האנגלים. יחד אתו התרחק גם סוכניו ההצלחה. אנגליה נחלה כשלון מח" פיר.

דעתהקהל והעיתונות הבריטית סטלו את מרכיבי הנבחרת עד חורמה. מייד לאחר מכן צורף מתיוס מחדש לסגל. יודעידבר מנבאים כי גם הפעם נכונה מהדורה דומה של אותו ביוון. לכן, אין לקנא במרכיבי הנבחרת האנגלית אם תסיים את משחקה ב"30 בנו" במבר, על מגרש הומבלי הלוונדוני, בכשלון, או בתוצאה בלתימשכנעת אחרת.

סטנלי מתיוס (41) אומנם כבר אינו מהיר, כפי שהיה לפני שנים אחדות, אולם רבים דואים בן עדיין את הקיצוני הימני הטוב ביותר בעולם. אמר אליל הכדורגל ההונגרי, פנץ מושקאש: "מתיוס הוא הקיצוני הטוב ביותר שראיתי בימי חיי. הוא משמש דוגמה קלאסית לכל כדורגלן עלי אדמות."

ברשותו של ה"זקן" מצויים כבר כל אורחות תות הכבוד האפשריים, לאחר שזכה מידי המלכה באותה מדליית זהב לה חיקה שנים כה רבות.

יש שמועות המספרות כי מתיוס עומד לזכות בתואר אבירות, למרות החלטתם הנוקשה של אבות הכדורגל האנגלי שגמרו אומר להזרים דם חדש בעורקי הנבחרת — החלטה צודקת מעיקרה, אולם לא בכל הקשור באותו פלא הקרוי: סטנלי מתיוס.

במסלול

גביע במים רבים

משחק הגמר על גביע"המדינה לכדורגל, שעמד להיערך בשבת האחרונה על מגרש הפועל ביפו, נדחה לשבת הבאה לאחר ש"מגרש הכדורגל הוצף מים בנובה 60"מ, הפך לבריכת שחייה טבעית ולמקום בילוי לילדי שכונות הפרברים.

יותר על תנאי

משראה כדורגלן יהושע גלור כי שמו נזכר תחת תמונתו של כדורגלן יוסף גולדשטיין (העולם הזה 1943). העיר: "רק אם ילמד להבקיע גולדשטיין שערים כמוני אר" שה לעורך העתון להחליף את התמונה שלי בשלו."

גאות ושפל

זאב שרף, שחקן מכבי פתח תקוה, שקיים ברובו ממושך עם אגודתו שהיתה בתקופת שפל בעת משחקה האחרונים בליגה, חזר אליה נוכח הצלחתה האחרונה של הקבוצה: זכייה בגביע יובל נתניה.

שגעון אנגלי

מי שרק שמע על מישחק הקריקט* יוכל השבוע גם לראותו כמו עיניו. קבוצה אורחת שהגיעה מדורם אפריקה עומדת להתמודד עם נבחרת ישראל בספורט זה, אשר עד כה נערכו תחרויותיו בישובים קטנים של עולים מאנגליה ודרום אפריקה, כגון אשקלון ומו"שב תימורים. הסביר אחד המארחים, איש עסקים מצליח: "כל העולם חושב שזה ספורט מסובך וחסר כל הגיון. אבל אנחנו, האנגלים סכסיים, משתעשים ממנו!"

* דומה במקצת למישחק ההקפות.

סרטים

מחול במונמארטר

הקאן-קאן היה מחול עממי צרפתי, אשר בסוף המאה הקודמת החל נשכח מלב, אך קם לתחייה עם הפיכתה של מונמארטר, אשר בצפון פאריס, משכונת פועלים דלה למרכז שעשועים בינלאומי. איך חלה התמורה הזאת, ואיך נבנה אחד הקברטים הגדולים והידועים בעיר העליונה — המולן רויז* — זאת מספר פרנץ' קאן קאן, סרטו של ז'אן (הנהר) רנואר, בנו של הצייר קלוד רנואר, שניסה להעלות מחדש תקופה הנראית כיום פריהיסטורית, הפיח בה רוח חיים, השתמש לשם כך בצבעים הלקוחים הישר מצוירי

איהארה כליידי גודיבה זמזם המציץ (בעגול) לא. רק למבוגרים *

אביו והאימפרסיוניסטים האחרים וביחוד טר לוז לוטרק.

אכן, האוירה עדיפה על העלילה, לפיה מארגן אמרגן ז'אן גאבן קאברט עליו ב"מונמארטר, דוחה האובה אחת (מאריה פליס), זכה (זמנית) באחרת (פרנסואז ארנול), אך מעלים עין משתייהן לכשהוא מסתגור על ידי יפהפיה חדשה.

פערת תנועה. נושא בנאלי ועלילה נ"דושה שימשו חומר נפלא בידי אמן גדול: פרנץ' קאן קאן נגז, ביחוד בתמונת ה"מחול המסיימת את הסרט, סערת תנועה סס"גונית שכמוה לא נראתה על הבד זמן רב מאד.

רנואר, אמן הדראמה (האילוניה הגדולה) הפגין את יכולתו ליצור קומדיה מוסיקאלית ממדרגה ראשונה.

ישן מפני חדש

הוליווד שוב מאוהבת בעצמה. בכוכב נולד היא מתערטלת, מגלה חציטפת, מל"קה את עצמה משהו, מתלספת ומתלקלקת עם עצמה בהרצה ניכרת. הדראמה על אר"דוה כוכב (גיימס מייסון) היורד מטה מטה במדרון, עד שהוא מסיים את חייו במעמקי האוקיינוס, בעוד שאשתו (גיודי ראלאנד) שהיא העלה בשעתו לגדולה הופכת לכוכב, דורכת מעלה מעלה, מחניפה לאילי הוליווד: צ'ארלס ביקפורד, בדמות מפיק טובילב נר"אה עסוק אך מעט בענייני האולפן, מרבה לטפל בבעייתיה הפרטיות של כוכבת גאר"לאנד.

כוכב עולה. עלילה זולה ורגשנית זו משמשת עלילה להבריקות ביום, של במאי ג'ורג' סוקור, ומשחק משובח ביותר מצד שחקנית גארלאנד. לעומתה נראים האחרים חובבים. אפילו שחקן ותק מייסון מתחיר לצידה. השחקנית שזה לה סרטה הראשון

* הסחנה האדומה. במונמארטר, הנמצאת על גבעה נישאה, היו סחנות רוח רבות.

ממציצה ראשונה...

למציצה אחרונה...

תמיד

עשו את

20 סיגריטות 250 פרוטה

בגליל גדל הטבק

טבק טעים ועדין

מעורב בטבק יבוא ריחני.

20 סיגריות בחפיסה

וכל אחת מלאה כולה

בתערובת מצטינת

גליל

מאמט אה לוטחטו סאמא
מאמט אה לוטחטו סאמא
מאמט אה לוטחטו סאמא

תיאטרון

אהל

מותו של שחקן

המשבר בא בעצם הצגת ה-300 של שלמה החלך ושלמי הסנדלר. שמחה צחובל, שמילא את התפקיד הכפול המרכזי בהצגה, הרגיש משהו לא בסדר. רק במאמץ אדיר עלה בידו להפיק מגורו את הזמר שהיה עליו להשיג מיע. מאחר שהקול הוא הנכס החשוב ביותר של השחקן, מיהר צחובל בן ה-54 לרופא. הדיאגנוזה שלא נמסרה לחולה: סרטן ה-גרן.

צחובל לא התייחס ברצינות מופרות למקדו. שני תפקידים חשובים שהובסחו לו על במת אהל בעונה הקרובה, במחזהו של מקסים גורקי אויבים ובמחזהו של רסואנסטס דון קישוט, העסיקו אותו יותר. כי מאז נאסף הצעיר חוס'העיניים לפני 25 שנה על ידי במאי האהל משה הלוי מן הפרדס הפתח תקוה בו עבד, הירר צחובל באמנות הבמה יותר מאשר בעצמו.

בתיאטרון אהל, שעבר משברים אמנותיים וכספיים רבים, היה צחובל תמיד אחד השחקנים הבולטים ביותר, עיצב על הבמה 48

רובינה ובקר ב. מדיאה - פרס שלישי

תפקידים שונים, מהחלך ליר השקספירי עד המורה המזוקן בתה וסימפטיה. השבוע, בשעה שמחלונות אולם אהל בתל-אביב הידהרו קריאותיו הגרוניות של בני שלמן באלודוראדו, השיב צחובל את נשמתו השמימה. ידידיו ומוקיריו ליווהו בדרכו הי אחרונה כשהם מהרהרים בפסוק מתוך האמלט, תפקיד שחלם לבצעו ולא זכה: "לילה טוב, נסיך יקר!"

הבימה

קשה כשאול קואה

בהצגת הבכורה, לפני 2386 שנה, לא זכה לנדיאה, מחזהו של המחזאי הצעיר אורח פדיס, להצלחה גדולה: מכין שלושת המחזות שהוצגו אותו יום באמפיטיאטרון היווני, זכה אוריפדיס בפרס השלישי. אולם הוא זכה בפרס חשוב לא פחות: מחזהו, המסמך על אשה שהחליטה לגנום בכעלה הבוגדני עלידי רצח שני ילדיה, המשיך לחיות אלפי שנים לאחר מות מחברו, הוצג השבוע גם בישראל על ידי תיאטרון הבימה.

אוריפדיס לא התחשב ביותר בטעמו של קהל הצופים של המאה העשרים, בנה את מחזהו על דמות מרכזית אחת הנושאת עשירי רות נאומים ממושכים, מניחה לאחרים לדבר רק לעתים רחוקות. ליקוי זה ניסו לחקן תריסר סופרים חדישים יותר שהציעו עיבודים ששלחם למחזה זה. מתוך אלה, בחרה הבימה בעיבודו של רונינסון ג'פרס האמריקאי, שאינו המשובח ביותר, אולם יתרונו בכך שהירבה בפעולה ועלילה בין השורות המילוליות.

יתרון זה נוצל כראוי על ידי הבמאי פיטר פריי, בעיקר במערכה השנייה. סיעו לו בכך: שרגא פרידמן, בתפקיד הקצר והבנוי היטב של קריאון מלך קורינת, ישראל בקר בתפקיד יאסון, הבעל שעזב את אשתו למען עלייה בסולם ההצלחה, ויותר מכולם — חנה רונינה, שהשיגה בתפקיד מדיאה את אחד השיאים המאוחרים הטובים ביותר שלה.

הווי

קוצר רוח

בתל-אביב, נרשמה ישישה בת 69 לקורס לקצרנות, הסבירה: "אני רוצה לקרוא את יומנו של בעלי המנוח — הוא כתב אותו בקצרנות".

השכנה כדלית

במינכן, גרמניה, התלונן חבר מועצת העיריה על שהפרופסורים בעיר משתכרים פחות ממטאטאי הרחובות, נאלץ לקבל את קריאת הביניים של חבר סוציאליסטי: "או למה לא למדו מקצוע אמיתי?"

האמת המרה

באיסט גיפסלנד, אוסטרליה, הקימו ההורים שערוויה כאשר הכומר המקדמי גילה שרוב ילדי כיתה הספר באים ללימודים ביום ב' כשהם שיכורים, טענו לעזמתו בכעס כי רוב התלמידים מעדיפים חלב על בירה.

בתיאבון

בברלין, החליט אורנג'אוסנג ינוקא ל' הוכיח את יכולתו לפני קהל מבקרי גן החיות, בלע, בזה אחר זה, חמש בננות, ארבעה הפוחים, חמש חפיסות שוקולדה ופחית אבקת-ניקוי.

ראיית הנזר

בארדן, דניה נטשו שתי החסידות הי אזוריות את קינן שעל גג הפונדק הי מקומי, עברו לקן חדש, על גג בית המיל-דת העירונית.

המוהיקני האחרון

בהמבורג, גרמניה, חלה לפתע פר הי פרייה משובח, מור לאונו רק אחר שי רופא בהמות ניתח את קיבתו, הוציא ממנה סיכת-חבר של המפלגה הנאצית.

גבול הסכנות

בלינץ, אוסטריה, ברח הצבי רומיאו מכלובו בגן-החיות המקומי, אחר שי איילתו המליטה את זוג התאומים התמישי שלהם.

מכת הגורל

בקופנהגן, דניה, זכה אלוף גונור ב' פרס הגדול של מפעל הפייס הדני, נאלץ לחזור על גביית הכסף, מאחר שבתו, בת השנתיים, בלעה את האיגרת הזוכה יום קודם להגרה.

מספר עגול

בהמבורג, גרמניה, שילם נהג עבריון למטרה 122.63 מארקים קנס, הביע את דעתו כי הקנס מופרז במקצת, קיבל בחזרה 112.63 מארקים בתוספת הסבר כי הוא שילם את המספר הסידורי של הודעת הקנס במקום את הקנס עצמו, שהיה בכך 10 מארקים.

כפות חורף

בסידני, אוסטרליה, נעצרה צעירה שגנבה 313 גופיות, 147 חולצות, 117 תחתונים, 78 מכנסי שחיה 30 אפודות, הסבר לה: אני דואגת לעתיד!

נתיב היפורים

בברלין, ניצל הלך מהתנגשות דמים בין שתי מכוניות, נישך במקום זה על-ידי כלבו שלוש פעמים בנו אחר זה, נאלץ לצאת מן האמבולנס שבא לקחתו לבית-החולים כשהאמבולנס עלה באש כתוצאה מקלקולים.

מעילי גשם
במבחר עשיר
בגזרות שונות

מ-29.500 ל"מ

מעילי
גברדין
באיכות
מעולה

אפס

תל-אביב • ירושלים • חיפה

חור 6 דקות מוכן
4 תמונות מספרט או 4 שונות
1 ל"י -- רק אצל
פוטומפון, בנייהודה 4 ת"א
עליד מוגרבי

אלפא
בית-ספר לפקידות
תל-אביב רחוב בלפור 6
קורס ערב חדש
לפקידות
נפתח השבוע

לפתח שומר רובץ

הקונסיירי' הריהו מוסד פריסאי שאין משלו בכל העולם, ממש כמו הבריות התת-קרקעיות. החפר-פרות האנושיות. הקיימות רק בפאריס. ומי שלא ראה אותן — לא יבין לעולם את ויקטור הוגו.

הבית, ללא אזהרה מוקדמת, ומכניס את המכתבים או החלב. בשעת מעשה הוא משתדל בדרך כלל להפתיע את הדיירים במצבים הפחות נעימים ופחות צפויים. הוא מעיף עין אל חדר המיטות ואל חדר הרחצה, ואם אינו דמות חומקת בחפזו, לא ישכח לרשום זאת לפניו.

אם הדייר הוא בלתי אהוד, הוא עלול לסבול מהפרעות בקבלת המכתבים, וכמה מהחשובים שבהם עלולים להיעלם באופן מסתורי. וברור ומובן מאליו שהקונסיירי' יודע בדיוק מתי וממי מקבל כל דייר מכתבים.

אם יש בבית ילדים, הם מבליים בדרך כלל בכוח של הקונסיירי' כאשר הוריהם יוצאים מהבית. שם הם שומעים פרטים מאלפים על התנהגותם של כמה וכמה מהדיירים, ומצטיידים ברכוש שיעזור להם בדרכם בחיים.

אין זה נכון לומר שהקונסיירי' הוא מטבע ברייתו אדם רע. הקונסיירי' אינו טוב ואינו רע, הוא מוסד. ואם יש צורך בחברה מתוקנת במוסד שיפקח עין על מעשי בני האדם — ביחוד לאחר שבני האדם המעטים להאמין באלוהים — הרי הקונסיירי' ממלא תפקיד זה על הצד היותר טוב.

שנאה עוברת בירושה

ב כל מקרה של אי נעימות יכול הקונסיירי' להיות לתועלת רבה. אם יש לך תלונות נגד הדואר, אם מכתב רשום או כסף שנשלח אליך לא הגיע, אם יש צורך בשינוי פרט כלשהו בתעודות שלך, הרי הדבר הטוב ביותר הוא ללכת לאותו מקום עם הקונסיירי'. כל המעצת יבוא על תיקנו תוך שניות, כי בכל מקום יש יראת-כבוד עצומה אל הקונסיירי' ומלה אחת מפיו שקולה כנגד כל דוקומנט או חתימה או כל הבל פרוצדוראלי אחר. מובן מאליו שכל זה עולה כסף.

שנאה כבושה ואילמת שוררת בין דיירי כל בית שהוא בפאריס ובין הקונסיירי'. אפילו בעל הבית שונא אותו, מאחר שאין לו כל זכות בעלות עליו — הוא אינו המעביד. איש אינו המעביד. איש לא הזמין אותו לבוא. הוא בא מאליו. איש אינו יודע מתי. כאשר קונסיירי' מת, הוא מוריש את מקומו לאחר, והליכך לאחד ההלחיה מופיע אחיו התאום באותו הכוך. שום שינוי לא מתחולל. השנאה הכבושה הזאת בין שני המחנות יכולה ללבוש צורות שונות, אך תישאר כבושה לעולם.

יצור אנושי מפותח

מ סיבה שאינה ברורה לי, וממעמקים בלתי נודעים, מגיח פעמיים גיצוף של גרש כלשהו מפניו החתומים של הקונסיירי': ברגע כזה הוא מסוגל להשליך נתח בשר לחתול, ללשף כלב מאחורי אוזניו או למלמל משהו לעצמו. רגע כזה חולף מהר.

אמרנו כבר שהקונסיירי' הוא בדרך כלל אשה. זה נכון מבחינה סטטיסטית, אך לא יותר. הוא אינו יוצא אף פעם מהבית, חוץ מאשר לכנסיה. ברחוב לא רואים אותו. ברחוב רואים רק את היצורים הנאים העוסקים במלאכות נאות. הקונסיירי' הוא כמו תת-המתרגל לבית מסויים ואינו ידיר ורע לשום נפש חיה בעולם. הוא כמו הטבע, החיים, כל אחד יכול לראות אותו ואיש אינו מבין את פשרו. הוא ההתגשמות החיה של הצדדים האפלים והעמוקים ביותר בגנפם האדם. הוא המצפון ואפילו האלוהים, וזאת ללא שמץ של גוזמה. מפני שאיש חוץ מאלהים, המצפון והקונסיירי' אינו יודע מה מתרחש בחדר האמבטיה.

בכמה בתים חדשים ניסו להכניס רובוט במקום הקונסיירי'. הרובוט פותח את הדלת, מקשר אותך בטלפון פנימי עם הדירה שבאת לבקר, ובמקרה של תשובה חיובית הוא פותח עוד דלת. אולם הרובוט אינו מציץ בחדר המיטות, ובכלל אין לו שכל. זה מוכיח שהקונסיירי' בעצמו אינו רובוט, אלא יצור אנושי מפותח.

חוץ מזה הכל בסדר כנא, ובקרוב יתחיל לרדת שלג. אולי גם גשם, מי יודע.

מתחת לחלון, או בפשטות לצלצל בפעמון הדלת. קודם כל צריך לראות את הקונסיירי' ולהשביע את רצונו.

אם אתה בא לבקר ידיד, למשל, או, במקרה הגרוע, ידידה — עליך לפנות אל הקונסיירי' ולומר לו את חפצך, בדיוק הנמרץ ביותר, ככל האפשר. הקונסיירי' יעיף בך מבט בוחן, יאמר לך לאיזה קומה לפנות, ויילחה אותך בעיניו עד שהדלת תיסגר אחריו. אם תשים משהו בכפו, הוא עלול להיראות אדיב. בדרך כלל אין הקונסיירי' עונה לשאלות הבאות מפיו של אדם בלתי מוסמך לכך.

הוא יודע הכל

ד יירי הבית יכולים להיות עניים או אמידים, מלח הארץ או אנשים בעלי מעמד חברתי — כולם ללא יוצא

המהלל, בלחץ אינסטינקט עמוק, יעיפו עין חוששת אל עבר הקונסיירי' בכל פעם שהם עולים במדרגות אל דירתם. אין כל אפשרות שהקונסיירי' לא יידע מה עשה הבעל בזמן שאשתו היתה בחופשה.

הקונסיירי' יודע תמיד מה מספר המכונית שעצרה לפני הבית ולקחה את האשה לתיאטרון כאשר הבעל היה בחופשה. הוא יודע מה עושות המשרות, ומי הם ידידיו של הסטודנט החשוד בעל הפרצוף האוריינטאלי המתגורר בעליית-הגג. אם הוא חבר באגודה לשחזור אפגניסטן, למשל, הרי יש כל הסיכויים ששמות כל חברי האגודה מופיעים בתיק קטן בפרפקטורה.

הקונסיירי' אינו רואה בעין יפה ביקורי לילה. מוזאת אין להסיק שהוא רואה בעין יפה ביקורי יום. זה רחוק מהאמת. אולם הקונסיירי' הוא אלטרואיסט, והוא פוקח עין ורזיה גם לתופעות בלתי אהודות.

במקום אלוהים

ב דרך כלל מחזיק בידי הקונסיירי' צרור מפתחות לכל הדירות בבית. הוא מקבל ומחלק את החלב, המכתבים, או כל סחורה אחרת הנשלחת אל הדיירים. בשעות קבועות או בלתי קבועות הוא פותח במפתח שבידו כל דירה מדירות

פ ארים היא העיר האסתטית בעולם. אפילו החלוקה המעמדית קיימת על יסודות אסתטיים ולא כלכליים, שלא לדבר על תורשה ומשפטים קדומים ושאר הבלים. בפאריס עוסקים הגברים הנאים והנשים היפות במלאכות נאות, ואילו הגברים המכוערים והנשים המכוערות עוסקים כולם, ללא יוצא מהכלל, במלאכות מכוערות. גם ברחוב אתה מוצא את החלוקה הקיצונית הזאת בין כיעור ויוטי, ללא משרה.

בבולבאר דה קאפוסיין, בהאבר-קומארטן ובשאנא-אילזה אפשר לראות אך ורק נשים יפות, אלגנטיות, ולא אהס לומר מושלמות ביותר, בכל המעלות. בעוד שבקרונוא הרכבת התחתית, למשל, אפשר לפגוש יצורים ללא תואר כלשהו, שאמלאה השמלה לעולם לא היית מבחין באנושי שבהם.

מי שלא ראה את מנקבות הכרטיסים במטרו, הקבורות יום יום שמונה שעות מתחת לאדמה, לא יבין לעולם את ויקטור הוגו. בריות מעין אלה, חפרפרות אנושיות, קיימות רק בפאריס. באיטליה, למשל, אתה יכול להבחין על נקלה בניצוף אנושי בעיניו של כל פוחת, מגנן רחוב או למשל, חרשת אילמת פושטת יד. האנגלי הממוצע הוא בעל סבר פנים נוח, ונראה אנושי למעלה מכל ספק. אולם כאן, בפאריס, שולטת האסתטיקה, כאמור. קצב פריסאי נראה כגוש בשר שתקעו בו שתי עינים, וגוש בשר יותר אמרפי משוטר פריסאי קשה לתאר.

פעם חקרתי בעיני, ונאמר לי שכאשר הם נלקחים לשירות הם צעירים, גבוהים ויפים. הם מוקינים, מתכערים, משמינים ומתננסים תוך כדי מגע בלתי פוסק עם הצדדים האפלים של החיים, שהגרוע בהם הוא הבטלה.

מי הביא אותו?

א ינני מתיימר להיות מדעי, ואין לי כל סטטיסטיקה להסתייע בה. אולם מי שראה פעם סרטים צרפתיים כמו משפחת גופי, ומי שקרא פעם את פרנסואז ראשיגוזר של ז'יל רנאר, יסכים אתי שהאספרי הצרפתי המדהים מבוסס בהלקי על העובדה ששכבות רחבות של העם הקתולי הן מפתחות תכונות בלתי אנושיות, כתוצאה ממתנות הטבע או מתנאים כלכליים וחברתיים.

אולם הדוגמה הקיצונית ביותר להוכחת הנחות אלה היא ללא ספק הקונסיירי', שהוא מוסד פריסאי בלעדי שאין משלו בכל העולם.

בכל בית יש קונסיירי'. איש אינו יודע מי הביא את הקונסיירי' לבית, אך הוא קיים ועומד מאז בריאת הבית. אין לו כל מעמד רשמי, כל בעלים, אפילו שם אין לו, ובכל זאת הוא יכול לרדות כרצונו בכל אזורי פאריס.

הקונסיירי' הוא בדרך כלל אשה, אלמנה או נשואה לגבר בלתי נראה, המופיע לעתים מזומנות לעסוק במלאכות הכבדות אומרים שמוסד זה בא לעולם בימי נפוליאון, שאהב כשתון. אם אמנם אמת בדבר, הרי המאפייה של קורסיקה היא כאין וכאפס כנגד קללה זו.

אי אפשר לשרוק

שקרר בפי כל האומרים שהקונסיירי' הוא סוכן חשאי של המשטרה. הקונסיירי' אינו מקבל כל משכורת ממשלתית, ועוסק במלאכתו רק מתוך נטייה טבעית ושמת יצירה. אמנם נכון שהמשטרה יכולה ליהנות משרותיו, שהם שרות-המודיעין היעיל שבעולם, אך שרות זה הוא כולו התנדבות טהורה. כל משכורתו של הקונסיירי' היא מתת זעומה של כמה מאות פראנקים, אחת לשלושה חדשים, מאת כל דיירי הבית. אוי לו לדייר שלא נתן את המתת הוו, מוטב לו לעקור לעיר אחרת, בה אין קונסייריזים.

אותו יצור יושב בדרך כלל בכוח קטן, ספק מוגננס ספק ישן, אך עיניו פקוחות תמיד. הוא רואה כל מי שנכנס אל הבית, כל מי שיוצא מהבית, וכל מי שעומד ליד הבית. אינני יודע אם יודע לכם, אך בפאריס אי אפשר לשרוק למישהו

שאל שאלות במקום לתת סקודות ישרות!

- תן לשני להציל את כבודו!
- נשואין בדי ביקורת. גם חיי הנשור אין אינם רק עניין של אהבה. אפשר לתקנם בעזרת כמה עצות פשוטות:
- אל תרענן!
- אל תנסה לשנות את בן או בת זוגך!
- אל תמתח ביקורת!
- תן שבחים כנים!

בכל עצותיו מקפיד קרנגי שהדברים ייעשו ב"כנות". מאז הפכה המלה "כנות" לחלק מן הירגון האמריקאי, כשפירושה "עושה רושם".

כדי להיות בטוח לגמרי באושר חיי הנשור אין של לקוחותיו, צירף לספרו שאלון מעשי לכל בעל ואשה. שאלות לדוגמה:

- האם נשקת הבוקר את אשתך לפני שיצאת לעבודה?
- מתי הבאת לאשתך בפעם האחרונה פרחים או מתנה?
- הצלחתה בשמיים. השבוע ניתן לדייל קארנגי לנסות את עקרונותיו, אותם פירט

מוכר-הצלחה קארנגי
השם הוא מלה מתוקה

בשורה של ספרים, בשטח חוש. בגיל 66 עבר לעולם הבא, יוכל עתה לנסות שם לר" כוש יודים בין המלאכים ולהצליח בנגן העדן.

רודסיה
מחר הרופאה

האב האמריקאי המקדיש אמצעים להש" כלת בתו, אינו שם את כספו על קרן הצבי. להיפך, הדבר עשוי להיות השקעה נבונה.

לפי מנהג הבאנוט, מקבל האב מוהר ("לו" בולה") תמורת השאת בתו, בדומה למנהג הערבי. עד כה היה המוהר בגובה של כ" 200 ל"י, אולם מאז החלו בתי-הספר מוצי" אים בנות משכילות, החל המחיר עולה ב" קצב מסחרר. בעוד שכמה אבות ורשו 500 ל"י עבור בת שהיא בוגרת בית-ספר, כבר נגקב בכסום של 1500 ל"י תמורת בת שהיא רופאה מוסמכת.

הכושים הצעירים המשכינים, שאינם רר" צים לשאת נשים נבערות, השמיעו קול זע" קה. אולם האבות לא נבהלו. הם ידעו כי הביקוש יעלה תמיד על ההיצע.

כדור הארץ
איבת נצח

אחרי שגם ממשלת פורמוזה ביטלה רש" מית את מצב-המלחמה בינה לבין גרמניה, נשארו ארבע מדינות הממקימות עדיין את מצב המלחמה, מבין 67 המדינות שהכריזו במלחמת העולם השנייה מלחמה על גרמניה. ארבעת האויבים הנצחיים: לאוס, קאמבודיה, ויאטנאם והונדורס.

ארצות הברית
תורת הנחיתות

התלמיד הצעיר בסמינר המורים סבל מ" חסביך-נחיתות קשה. כיצד להתגבר על תס" ביך כזה? דייל קארנגי ידע את התשובה: להשתתף בוויכוחים ציבוריים, לנאום לפני קהל.

דומה שהתרופה עזרה, כי אחרי סיום ה" לימודים סבל קארנגי מרגש עליונות יותר מאשר מן המחלה ההפוכה. הוא חיתר על משרה של מורה (רק 2 דולאר ליום) כדי להרחיח יותר כמוכר קותלי חזיר, נמשך ללהקת שחקנים, אך כרח בבהלה משרה שחקנים זקנים שעודם עובדים תמורת מש" כורת ועומה. הוא הבין שלא זה מקור הפר" נסה לאיש השואף לגדולות. גדולות, בעיני קארנגי היתה תמיד מילה נרדפת למושג "הכנסות גדולות".

דבר עץ כלבים באחד הימים עבר ב" מועדון ימק"א. ראה כי עומד להיפתח קורס לנואמים. קארנגי זכר את הצלחותיו, ביקש להתקבל כמדריך. היה זה רעיון מוצלח: תוך שבועות מעטים עבר משכר של 2 דולאר לשכר של 30 דולאר ללילה.

הוראתו לנואמים היתה פשוטה: הוא פקד עליהם לקום על רגליהם, לדבר על כל" ביהם או על המראה הנשקף לעיניהם מבעד לחלון המשרד. אחרי שרכשו לעצמם כסתון עצמי, היה השאר פשוט מאד.

אולם חיש מהם הרגיש המדריך כל בני אדם אינם חפצים בהצלחה נאומית כמו במ" שהו אחר: לעשות רושם על מעסיקהם ו" שכניהם. מכאן היתה הקפיצה קטנה: קארנגי יסד מוסד להקניית כשרון זה. מאות אלפי אנשים נהרו אליו. מו"ל גדול הציע לו לרכז את הרצאותיו בספר כיצד לרכוש ידי" דים ולהצליח בחברה, ויצירה זו נמכרה ב" חמשה מליוני ספרים, תורגמה ל-31 שפות, ביניהן השפה העברית והבורמאית".

דע להקשיב! תורתו של קרנגי חר" ללה מהפכה, הפכה לסולחן עולמי. הצלחתה היתה נעוצה בעובדה שגוללה מתוך תסביך נחיתות: קראנגי לימד אנשים קטנים, אכולי ספקות, שהעיקר איננו לעלות לרמה אנושית יותר גבוהה, אלא "להצליח": להרחיח כסף, לקנות מכונות יותר יפה מו של השכן, ו" ההצלחה אינה נעוצה בכשרון, בתכונות איר שיות מיוחדות, אלא בידיעת חולשתו של הנותל וניצולה באמצעות חנופה ותחבולות שונות.

כיצד לגרום לכך שאנשים אחרים יחבבו אדם? העצות פשוטות:

- התעניין בכנות באנשים אחרים!
- חייך!
- זכור כי שמו של אדם הוא באזניו המלה היפה ביותר בשפה העברית!
- דע להקשיב! עודד את האיש השני לדבר על עצמו!
- דבר במושגים הגוגעים לאינטרסים של האיש השני!
- תן לבן-שיחתך להרגיש את עצמו כאיש חשוב, ועשה זאת בכנות!
- השני אינו מוצעה. כיצד יכול אדם לשכנע את זולתו בצדקת דבריו? פשוט מאד:
- הדרך היחידה לנצח בחיכוח היא להי" מנע מחיכוח.
- כבד את דעתו של זולתך. אל תאמר לו לעולם שהוא טועה!
- אם טעית, הודה בכך מיד ובהדגשה!
- פתח בצורה ידידותית!
- דבר כך שהשומע יאמר מייד "כן, כן".
- תן לאיש השני להרבות בדיבורים!
- תן לאיש השני להרגיש שהרעיון הוא שלו!
- אם רוצה אדם לתקן את זולתו, אין קל מזה:
- פתח בשבחים ובהערכה כנה!
- הזכר את ליקויך שלך לפני שאתה מותח ביקורת על השני!
- התרגום הוכן על-ידי אנ"ג, כיום ראש ממשלת בורמה.

אולמר מס' 1
אמריקאי ללא ארנק

הלקוח במסעדה המפוארת סיים סעודת הפאר. אך כאשר הופיע המל" צר עם החשבון השמן גילה הלקוח הנכבד כי אין לו אף פרוטה. הוא פשוט שכח את ארנקו בבית. מה עושה לקוח במקרה כזה? הוא לא עושה מה שאביו היה עושה כי אם מה שעושה ג'ורג' אולמר, מלך ה" צחוק והזמר, העורך עתה את הר" פעות הפרידה במקומות שונים בארץ.

1000

אולמר מס' 2
גרמני ללא ארנק

הפנים

אולמר מס' 3
אנגלי ללא ארנק

של

ג'ורג'

אולמר מס' 4
צרפתי ללא ארנק

אולמר מס' 5
איטלקי ללא ארנק

אולמר

שועלי שמשון שרים שוב

הרוצחים שנשלחו על-ידי מתחרים מתקנן אים להרוג את אלסגדרו סטראלה לא היו מסוגלים לבצע את זממם: לבם נמס לשמע הצלילים השמימיים של האורטוריה טאו ג'ובאני באטיסטה.

אולם הקהל האירופי הכללי התלהב בכל זאת ליצירות האורטוריה פחות מאשר ליצירות האופרה, שהסיפּו להנאה המוסיקאית גם את סיפוק תאחת העיניים. כך קרה ששני סוגי-היצירות — שנולדו באותה שנה בדיוק (1600) — לא זכו ליחס שווה. האורטוריה, שנולדה בכנסיה כאשר ניסו כמרים קתוליים להשמיץ את סיפורי-המקרא והברית-החדשה בלחית מוסיקה מתאימה, נשארה האחות ה' חורגת.

השבוע, במסגרת חגיגות-שמסון של אש-קלון, ניתן לקהל התל-אביבי להקשיב בתל-

יומיים לפני השמפון

ראש הממשלה דוד בן-גוריון חיתר הש' בוע על הכנסה של 150 אלף דולאר, אותה הציע לו שבועון אמריקאי מפורסם תמורת פירסום זכרונותיו האישיים בסידרת-מאמרים. הסיבה: בן-ג' לא הסכים לשיטה שהוצעה על-ידי השבועון, לפיה היה צריך עיתונאי לרשום את הדברים מפיו ולכתוב אותם ב' שמו. 'מעולם לא פרסמתי בשמי שורה שלא כתבתי אותה כמו יד', טען... אגב, נראה שכן ג' יצטרך לעקור ממשכנו במלון הנשיא ולחפש שיכון אחר, נוכח התגברות מורת' הרע במפא"י בעניין זה. שהותו של שר' הבטחון לשעבר וראש הממשלה בהוזה במלון הנשיא, יחד עם פמלייתו, עולה 280 ל"י מדי יום ביומו... תיאור פלאסטי נאמן של שרת-העבודה גולדה מאירסון מורסם על-ידי הסופר גרשון שופמאן במוסף הספ'

זוהו וסילוואנה כמשחק כדורת 1990 ו בהוה, 1990 ו בעבר.

אביב לאחת היצירות הגדולות, האורטוריה 'שמסון', מבלי שיצטרכו לעצום את העיניים. בעזרת גרטרוד קראוס וחרבו יחד צלילי לי האורטוריה, מושרים כפי חברי האורטוריה הישראלית שעמדו בפניה השמאלית של הבמה לבושים בבגדים כהים, ותנועות הריקוד של להקתה של קראוס, שפרשה את המוסיקה בצורה דרמטית. הצליל והתנועה, שלא תמיד התמזגו הארמונית, זכו לקבלת-פנים מהולה.

צ'מבלו בעליית-הגג. גיאורג פריד' ריך הנול היה כבר בן 50 וגדול מחברי האופרות של ימיו כשחיבר את האורטוריה הראשונה שלו. הוא לא היה עוד אותו נער גלהב שהתחבא צ'מבלו בעליית-הגג וניגן שם בחשאי, מפני שאביו רצה שילמד משפטים ואסר עליו את הנגינה. הנדל שחיבר את שמשון כבר היה גבר מנוסה ולמוד אכזבות, בין השאר: סילוקו מראשות האקדמיה המל' כותית הברטית למוסיקה (בגלל מריבותיו המתמידות עם הומוסים היהירים) ואיבוד כסף רב בסנין לארנן להקת-אופרה (בגלל התחרות של להקה יריבה).

שמשון אינה מגיעה גדולת האורטוריה השנייה, אותה כתב הנדל ב-33 ימים. אולם לקהל הישראלי היתה השבוע דווקא יצירה זו בעלת משמעות רגשית עמוקה — קל היה להחליף את הפלשתיים במצרים, לחיות מחדש את המאבק בגבול הנגב, לצלילי ה' מנגינה העוברת את כל מדורות ההשפלה, היאוש, ההתגברות והנצחון הסופי.

'ימות קולי...' האורטוריה פותחת עם ריקוד הנצחון של הפלשתיים מסביב לשמשון העיזר (גראי), המפנה את מקומו לקינת ה' ישראלים ולחרטת הגבור נקור-העיניים. רק כשדווחה שמשון את דלילה העוגבנית מעליו, תזורת התרועה לפי בני-ישראל.

שמשון דוחה את הזמנות הפלשתי להשתתף בחג דגון, אולם לפתע הוא משנה את דעתו. נפרד מבני עמו כדי להרוס את מקדש האליל. כאשר מת קולו עם פלשתיים, גוברת גאחת בני עמו.

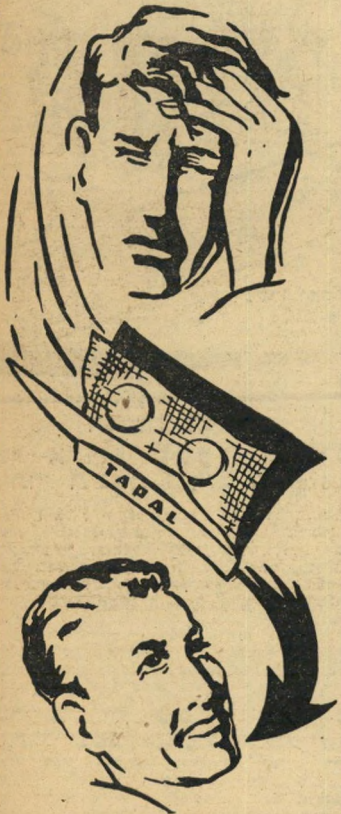
שועלי שמשון על במת בית הבימה לא הצליחו להצית את הלבבות, אך בכל זאת יצא הקהל מן המקום כשרוחו הישראלית מרוממת.

הירושלמי לאמנות אותו היא מנהלת, הירבה לשוחח אתה (בהכנה רבה) על אמנות, ולב' סוף בחר בתמונותיהם של מאנח כץ ו' יעקב שטיינהארדט ושילם עבורן בהאי חאה עליה חתם בשם חברה שפורקה לפני יותר מ-20 שנה... מקרה לא נעים אירע גם בשעת הצגת מחזהו של משה שמיר סוף העולם בניו-יורק (מקום בו הוא נקרא שוד עז הכביש): בבימויו של שחקן האהל זאב ברכין: השחקנית הראשית במחזה, רידי רמת, הוכרזה מהופעתה בעיר האהלים, קיבלה התקפת עצבים בין המערכה הראשונה לשנייה והובילה לבית-חולים. העיתונות הא' מריקאית קיבלה את ההצגה באופן מושר. דעת הניו יורק היראלד טריביון: 'המחזה לא בגר עדיין במידה מספקת בשביל ייצוא בינ' לאומי'... כשהגיע מארגן תל"ם (תיאטרון למערכות) זאב יוספון (לשעבר יוסקו' ביץ') לגיל ה-60 (ששים) פירסמו השבוע כמה מידידיו הצעירים מודעת ברכה בדבר שנפתחה במלים: 'ליוסקוביץ' (לשעבר יו' סיפון), במלאת לו 50 (המישים), משוך בתלם, אחא, אנחנו אחרין!' והסתיימה במלים: 'מודקנים, אה?' ברשימת תותמי המודעה נמצאו כמה שמות שקרוב לוודאי כי בעליהם נדהמו לא פחות מבעל היובל כשמצאו את עצמם בין החותמים, כמו פרופסור מארטין בובר והאופנאית לולה בר. יומי הבדיחה, שחתמו גם הם: הפיומונאי חיים חפר והעיתונאי רן (מה נשמע) בן-אמוץ.

לא תחסום שוד בצירוף

שינוי נחוץ בתמילת מנחה יום הרב הצבאי הראשי אלוף משנה שלמה גורן, שבא לע' דנה תפילת הודייה בבית-הכנסת הצבאי בני צנה, אחרי תבוסת המצרים. במקום 'אשרי יושבי ביתך' אמרו החיילים באותה תמילה 'אשרי יושבי מוצביך'... לאחר הצלחתו של ג'ורג' אולמבר החליט המארגן משה וואלדין להביא לישראל בעתיד הקרוב את להקת הרבני הצרפתית מוליין רוג', המונה 50 רקדנים, מנגנים וזמרים ומבצעת כחלק מהתוכנית את מחול הקן-רק המפורסם... לעומת זאת, זכתה ישראלית הצלחה בצרפת: מרים גרשוני, סגנית מלכת היופי 1953, הופיעה במערון הלילה היהודי חביבי בסא' ריס, לאחר שתוארה בפירסומת כאמנית ש' יצאה מלהקה של צה"ל, כתב אחד העיתונים הצרפתיים: 'אילו היו נשים רבות כמותה בצבא — היינו כולנו מתגייסים מיד!'... לפני שלוש שנים, לאחר שסיימה את תצלומי הרסט יוליס, בו הופיעה לצידו של קירק דאגלאס, פרשה נערת הווהר מספר 1 של הבד האיטלקי לשעבר סילוואנה (אנה) מננאנו מן המשחק, עברה לגור עם בעלה ושלושת יוליה בחילה מפוארת בחוף הריבי' רה הצרפתית. עתה באה לבקרה במקומה החדש נערת הווהר מספר 1 של הבד האיטלקי בהוה ג'ינה לודוברויג'ירה, שבילתה יו' מיים בחברת סילוואנה, הגוראית כיום כעקרת בית אפורה ופשוטה... בעל הקירקס ה' גדול ביותר בארצות הברית ג'ון רינגלינג פנה לציר הספרדי-צרפתי הנודע פאבלו פיקאסו ולמשרר-ציר-סרטיארי-במאי ה' צרפתי ז'אן קוקטו בהצעה להופיע בקיר' קפו כלוחמי-שוורים. פיקאסו לא השיב על ההצעה המחוצפת, אולם קוקטו ש' מיד מברק: 'שכרי: 100 אלף דולאר לדקה. ה' תשלום ברובלים רוסיים, דורש שור רגיל לציור ושירה'.

כאבי ראש הצטננת ראש מחושי שרירים

טפל אינו אחד אלא ארבעה חומרים רפואיים בדוקים ובטוחים המשכ-כים כאב. מעודדים מדי-כאון, ומביאים להקלה מידיית וממושכת.

אינו גורם לכאבי בטן והפרעות בעיכול

וינרנס (ישראל) בע"מ ביח"ד לייצור רפואות וינטרופ בישראל. טבליות טפל ארוזות בזוגות באריות צלופן היגיינית ונמ-כרות לשמוש ביתי בחבילות בנות 40 ארוזות, 80 טבליות.

פסוקי השבוע

- שר-החוף משה שרת, בתשובה לשאלת עיתונאי, אם הוא אופטימי לגבי סיכויי מסעו לארצות-הברית: 'אני תמיד אופטימי. האופטימיות שלנו היא כבר היסטורית'.
- ניקיטה חרושצ'ב, המזכיר הראשון של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, בתשובה לשאלה מה ההבדל בינו לבין ראש ממשלת ברית-המועצות המארשאל ניקולאי בולגאנון: 'יש הבדל כביר. אני קרה, ובולגאנון אדום-שיער'.
- אנריין ביוואן, מנהיג האגף השמאלני במפלגת העבודה הבריטית: 'אם ישנו עניין אחד שבו אין בצע במומחיתם של המומחים — הרי זה המלחמה'.
- הסופר ארתור קמפטר, קומוניסט-לשעבר שקפץ לקיצוניות ההפוכה, בכרך השני של האוטוביוגרפיה שלו: 'אדם ותחה היו בלייטסק אורחים סובייטיים — הם התהלכו עירומים, אכלו פירות אסורים ובלל זאת היו סבורים שהם נמצאים בגן-עדן'.
- צ'ארלי צ'אפלין, בספרו את זכרונותיו לעיתונאי צרפתי: 'הוליווד, והי תעשייה שהרויחה אוצרות מופלגים מן העם, ומעולם לא העלתה בדעתה אפילו לנדב מיליון או כיוצא בזה לשם בניית אגף חדש בבית-חולים. רק דבר אחד עשתה לטובת הציבור — מסלול למירוץ-סוסים'.
- המנצח סיר תומאס ביצאם: 'אינני יכול לראות כיצד מרסקים יצירות מופת על מנת לספק שעשועי-שלי-יום-חופש לקהל המטומטם'.

מקור

התפוז על הגג

אחר כך יקלף, יקלף תפוז הזהב, יקלף.
הב היה שם, רוקדים וצוחקים, ניצבים קשים
כסלעים, רוטטים כאמירי אילנות. שניים,
שניים. יקלף, המון של תפוזים וריח נוח
ונתני בושם חריף.

תפוזים אלה הם, כפי שכל אדם המתמצא
בספרות העברית החדשה יבין על נקלה,
שדיה של גזרה — במקרה זה, של אילנה
בת ה-16. קלמן התפוזים המיועד הוא בן
כיתה (ששית הגמנסיה) וניאל, הווכח (כמ'
עט) בפרי ההדר על עמדת גג של ההגנה
גבול יפו.

תיאור הקטיף, המילולי בעיקרו, של דני
אל, כמה תהליכי התבגרות אחרים וקטעי
היוי מן הימים של קרבות מלחמת העצמאות
הראשונים* עושים את דליקה באזור
האש, ספרו השני של סופר צעיר (23) יוסף
(בשפתיים מלוחות) בר, לקריא למדי. תכונה
אותה ייתכן וירש מאביו, סופר ותיק (44)
יהושע (עצי שטים עומדים) ברייסק.

דליקה באזור האש — יוסף בר — הוצאת
מסדה — 149 ע.

הפיס על האי

נסטה הלגה, האי החולקני בדרום ה-
אוקיינוס האטלנטי, שהתפרסם כמארח גפוי-
ליאון משך שש שנים (1815-1821), מארח
כיום אוכלוסייה של 5355 הודים, כושים
ובריטיים, חי בעיקר על יצוא הקנבס.

הדולר הוא המטבע החוקי של ארצות
הברית וגם של הונגקונג, פורמוזה וחבש.

מספר היהודים באלבניה, הונגולו וב-
רפובליקה האינדונזית זהה (400 בערך).

לאיסלנד (רפובליקה האי ששטחה גדול
פי חמש משטח ישראל — 103 אלף קילומט
רים מרובעים — ושמשפר תושביה זהה עפ
מספר תושבי חיפה — 153 אלף) אין לא
צבא ולא רכבת, אך יש, לעומת זאת, מפעל
פיס שהכנסותיו מוקדשות להקמת בניינים
חדשים לאוניברסיטה המקומית.

אלה הן אך מעט מן העובדות אותן אפשר
למצוא בספר השימוש ארצות תבל, בו
כינס יצחק לבנון רבבות עובדות גיאוגרפיות,
היסטוריות, פוליטיות, כלכליות, חברתיות,
וכמובן, יהודיות על כל ארצות תבל, לפי
סדר האלפבית, מאוסטריה עד תאילנד.

לבנון לא פסח גם על ישראל, גילה כי
1.718.000 הישראלים משתייכים לשבע דתות
עיקריות, לפי חלוקת לבנון: 1.526.000 יהודי
דיים; 125 אלף מוסלמים; 40 אלף נוצרים;
16 אלף דרוזים; 1600 קראים; 90 שומרונים
וכמה עשרות באהאיים.

ארצות תבל — יצחק לבנון — הוצאת
אחיאסף — 420 ע.

היד על השדר

ככל אדם נורמלי אוהב גם המשורר את
הגוף, פתלתול המותניים, שוקי הרג-
ליים, הרינגון העוגב, החיך מלבין השניניים.
רק שהוא, במקרה זה נתן קמחי בקובץ
שיריו מעין עלי שיר, יודע להביע זאת
יותר טוב.

22 שירי קמחי אינם שרים על אהבה בל-
בד, אלא גם על אחת התוצאות השכיחות
שלה. שואל קמחי (אם כי רק אחר שירת
תמים ליטפתי שדיה): "מדוע אהבה היא רק
בת רגע? מדוע אכזבה — עד בלא מידה?"

דוגמה של אכזבת המשורר, המנוסחת כי
גליון אישום כמעט:

שיקרת פרפר שדה פזי. / שיקרו עיניך — /
כחלחלות כאופק וכיס. / שיקרו גוף ברסט
גיל, / בלהט אש פולחת. / שיקרו שדיך, /
כמו יד גבר לא אחזתם.
מעין עלי שיר — נתן קמחי — הוצאת
עינגדי — 46 ע.

* ביניהם: הנוסח המוסמך הראשון של
"נגני נגני תזמורת", אחד מפומוני ערב"
המדינה הנפוצים ביותר:

יש לה רגל מתברגת וראשה על ציר / ומדי
ערב את ידה תולה היא על הקיר / נגני,
נגני, תזמורת עליה / את מוציאה אותי
מתוך כלי / היום הזה אריע ואשמח / כי
לא אני הוא המסכן / אשר נפל בפח.

בנק ליצוא EXPORT BANK
פתוח לשירות הקהל מ' 8:30-12:30
כל עסקי בנק רגילים
הבנק לפיתוח הייצוא
משרד ראשי: ת"א, אחד העם 28, טל. 67797/8; משרד חיפה: הבנקים 5, טל. 2744

פרס עשר לירות

יוגורי בין פותרו תשבץ "העולם הזה" 944

Crossword puzzle grid with numbers 1-50 and some letters filled in.

מאוזן: 1. כפר
על שמו מצוי ליד
הרצליה; 5. מעל ל-
ארץ; 8. בין הכן
לישראל; 10. בעלת
חמש האצבעות; 12.
את עברית; 14.
מקלים על געילת נע-
ליים גדולות; 17.
טל ואל מטר 4;
18. אחר הברק; 20.
אחד ממשרדי תור
הזהב בספרד; 21.
"ה... ישראל על ב-
מותך חלל 1"; 22.
"וירא יעקב מאד,
ויצר לו... את ה-
הצאן, ואת הבקר ר"
עם אשר אותו, ואת
הגמלים לשני מה-
נות"; 24. הודעה
מלכותית; 26. שנת
1921, לפי הלוח ה-
עברי; 28. מנשר
ציבורי; 29. נאכל
בפסח, זכר למצרים;
30. כרכבת קלנוע
שבדית; 33. כל תל-

משה אמרתי, ירושלים, ת.ד. 81, אצל ג'ורלסם
מוסט; יוסף ויינשטט, תל-אביב, קריית שלום.
שיכון הפועל המזרחי; הכות הנדל"ג; רות זיט
הולץ, תל-אביב, ביהודה 131, אצל קוקיה;
רפאל כהן, ירושלים, מאה שערים, בתי הונרים
ת.ד. 89; עמנואל סטורלון, כפר ארנוניתה, המלה
אל עוסרי, תל-אביב, המשרד רחוב גדרה, בית
אחר; פנינה קמטור רחובות, בית-חולים קפלן;
ראובן קמינצקי, ירושלים צפניה 68; יצחק שר
שני, ירושלים אבן עזרא 24.

עשר איגרות מפעל הפיס
לפותרו תשבץ "העולם הזה" 937
עונה אבל, רחובות, בית-חולים קפלן; רחל
אייזנבאך, ירושלים, משרד הבריאות; הרבני
אילן, תל-אביב, יד אליהו חנינוד 9; נעמי ארנסט,
תל-אביב, בר כוכבא 19; ציונה נימולינסקי,
רמת-גן, תל-אביב, עמל 3; מאיר דרינגר, פתח
שקמה, שיכון המורה, רחוב ה' 93; זאב ויני
שטם, צה"ל, ד.צ. 2444; מרדכי טל, ירושלים,
תל-פיה, שיכון עמידר; רבקה טעון, ירושלים,
קמפון, שיכון עממי עמידר, בנין י"א; מ. קני
גונסקי, תל-אביב, מואה 73.

25 כרטיסי זוג להצגת, אנדרדור-
לפותרו תשבץ "העולם הזה" 938
שמואל פלר, תל-אביב, הרב קוק 22; יורם
מינצביץ, כנעתיים, מעין 17; ברעמי נולדברג,
תל-אביב, כרכובכא 33; זמר צפורה נבעתיים,
רחוב עזרון, מרדכי 10; תל-אביב, מיכל 20;
אביב עקרוני, תל-אביב, שדרות נורדוי 13; עוזר
רוטנברג, תל-אביב, יבנה 11; דוד גויטמן, תל-
אביב, ביהודה 54; נדעון סמדר, תל-אביב, כפר
נלעיו 35; רבקה אבנר, תל-אביב, משטרת יש-
ראל, המטה הארצי, בית הדר; ראובן המיר,
תל-אביב, קריית-ספר 20; משפחת באומן, תל-
אביב, דוב הוז 8; חנון אברמסון, רמת-גן, הרצל
45; עדנה נולדברג, תל-אביב, ברזילי 4; יוסף
זלצמן, תל-אביב, המאספים 4; טליה דואיאם,
תל-אביב, הבריאים 31; ישראל רונבלט, תל-
אביב, הקליר 15; אברהם פרלשטיין, תל-אביב,
המלך ג'ורג' 50; הודסה ברינקה, רמת-גן, אב-
ריגאט 32/7; יהודית למפל, תל-אביב, מנדלשטם
21; ינאל ויננר, תל-אביב, רוטשילד 123; עיפה
שוש, תל-אביב, גליסקים 8; שמואל פוי, יפו,
רחוב 340; רמאל כהן, תל-אביב שדרות הריצון
18; עטמה עשהאל, תל-אביב, גלסקים 11.

25 כרטיסי זוג להצגת, אנדרדור-
לפותרו תשבץ "העולם הזה" 939
רוט משאט, תל-אביב, שבוי 39; ד. מנחם,
תל-אביב, שלמה המלך 68; ישראל פורניק, תל-
אביב, אבן בנירול 7; עפרה נוביץ, תל-אביב,
יוזל 18; משה הופמן, רמת-גן, רדך אבא הייל
55; משה כהן, תל-אביב, שלמה המלך 60; שרה
קפולונק, תל-אביב, מכה 8; ערוי וקס, תל-אביב.
שנקין 74; אמיל עליהן, תל-אביב, אלנבי 32;
אברהם היילברון, תל-אביב, הירקון 204; יהודית
כרמלי, תל-אביב, אסתר המלכה 5; א. סוקולוב,
תל-אביב, אחד העם 72; חיים אבני, תל-אביב,
יריחו 4; אהרון פרנקל, תל-אביב, צייטלון 27;
צבי זיידמן, תל-אביב; שיכון הפועל המזרחי,
רחוב הנשר, בלוק 10; סולה חסר, תל-אביב,
בלפור 2; אראלה מאירוביץ, תל-אביב, שיכון
צבא הקבע, מעוז אביב, בלוק 17, כניסה 2;
רות רובנו מילכוואר, תל-אביב, יוזל 28; שמו
אל עוויאל, תל-אביב, לבנונים 18; חיים יעקב,
תל-אביב, הרצל 123; שושנה סגל, תל-אביב,
אדוארד כרנשטיין 12; צפורה מנדלבוים, תל-
אביב, ריינס 15; חיים פסקוב, תל-אביב, דיוני
גוף 148; דניאל יעקבסון, תל-אביב, שבוי 61;
אליהו בדוויד, תל-אביב, איסרלש 6.

עשרה פרסי ספרים
לפותרו תשבץ 940

יהודית פרייס, תל-אביב, שדרות מסריק 8;
חנן יהודה כין, צה"ל, ד.צ. 2034; עליזה לוי,
כפר-סבא, החלוץ 3; תמר נורדון, בית-השטה;
חנן יהודה כין, צה"ל, ד.צ. 2834; עליזה לוי,
רחל יוספי, יפו, בית-חולים צה"ל; שולמית
גולדשטיין, תמים, בלפור 9; צבי נכט, חדרה
בית אליעזר 86; משה סגל, כפר שמואל, רואו
מריה; אריאל בת-שבע, ירושלים, הכרמל 1;
עמיהו הני, קיבוץ נישמואל.

זה פלא?
לא! זה סמנו!
Illustration of a woman and a child with a globe.

נעורים במזרח הפרוע

כ שכולו מבהיק בלובן החל בחליפתו וכלה בשפמו וזקנקנו. ארזו השבוע אברהם שפירא (85) את חפציו התכונן לנסיעה הגדולה לאמריקה. לשם הזמן על ידי העתון היידישאי "מורגן ז'ורנל" כדי לפרסם את זכרונותיו. למרות הטר-

כ שאני נפגש עם נשיא המדינה, מר יצחק בן-צבי אוהב הוא לשאול אותי אודות אדם מופלא אחד, שלא זכיתי להכירו, ורק את שמעו שמעתי. יוסף אבירדהוד היה בדואי מבגדאד, לבושו היה לבוש המדבר, חרב חדה היתה צמודה לירכו ושני סבגים (אקדחים) בהגורתו.
באחד הימים נגנבה מיוסף סוסתו האצילה. יצא האיש לחפש את הסוסה ולא חזר לביתו. במשך חודשים חצה מדבריות והרים עד אשר הגיע לדמשק, מקום שם מצא את סוסו. תו היקרה, הורה יוסף לאלוהים ואמר לעצמו: "כיוון שהגעתי עד לדמשק, אקמוץ ואעשה ביקור קצר בעיר הקודש ירושלים."

וכך, בורכו לירושלים הגיע יוסף אבו דהוד לכפר הערבי פגיה. יצאו לקראתו נכבדי הכפר וערכו לו קבלת-פנים, כיאה לשייך ונכבד. שחטו כבש לכבודו וקערת אורז ענקית הגישו לו. אבל להפתעתם סירב הבדואי לטעום מן הבשר: "יהודי אני", אמר להם. השתוממו הערבים על היהודי, שמראה

מאת אברהם שפירא

כשהצלחתי להתחמק מהם, ירו אחרי בי אבק-שריפה, והאש שפגעה בי החלה להדליק את בגדי. רצתי עד גבול המושבה כשכולי עולה בלהבות. עמדו שני המחנות והתקוטטו ביניהם. מבין היהודים היה רק לאדם אחד נשק, לרי יהודה ראבי. הוא הוציא את אקדחו ואמר: "לירות בערבים!" אבל האקדח לא פעל ונשמט מינו. ברגע שהתכופף להריץ מו, קיבל נבוט בראש ומת במקום.

נצחון עז השייך

ב ין איכרי פתחתקוה ובין הערבים ה' שכנים היו פרוצות קטנות לעיתים תכור פות. האדמה היתה טובה. היו שם אבטיחים כה גדולים שלאחר שאכלת חצי אבטיח במשך שבוע שלם, היית יכול להשתמש בקליפתה

בעבר-הירדן נתקבל שפירא (עומד במרכז) בזרועות פתוחות על-ידי השר חוסיין טראונה ראשה, שהיה מקורב לאמיר עבדאללה. ראשון מימין: עקיבא לברכט, איש פתחתקוה.

שייך ערבי לו, ואמרו: "הנה באו יהודים לגור בשכנותנו, גש תראה מה צורה להם." הבדואי-יהודי, יוסף אבירדהוד, התרשם מאחיו עד כדי כך, שנזר נדר לשמור אצלם שנה אחת, חנים אין כסף. כעבור שנה אחת בדיוק נעלם יוסף אבירדהוד כלעומת שבא, ושמו נשאר כאגדה על ראשון השומרים היהודים בארץ.

איך ניצדתי ממוות

ב מקום שמתמשך היום רחוב רוט שילד בפתחתקוה, השתרע לפני שבעים שנה שדות התבואה של איכרי המושבה. מדי פעם בפעם היו הבדואים עולים על השדות ומשחיתים את הקמה. חזרתי פעם על גבי חמור, מביקור תנחור מים אצל הורי ביהודיה, ומצאתי את המושב בה צמחה גדולה. תפסתי מקל והחילתי לרוץ יחד עם כל הנשים והילדים. רצתי עד המקום שם שוכנת עכשיו קרית-מטלון, שם היו אהליהם השחורים של הבדואים.

הייתי אז בן 14, אבל לא הססתי והתחלתי להרביץ על ימין ועל שמאל, עד שנשבר הר מקל. עד שתפסתי מקל אחר, התגברו הערבים על היהודים, שהתחילו לברוח לעבר ה' מושבה. מצאתי את עצמי פתאום מוקף מרח' חים שעמדו לרצחני בנבוטים.

פתאום נשכח עלי ערבי זקן, סולימן אבו-שטיה שמו, כיסני כעביה וצעק לעבר ההמון: "איך אינכם מתביישים להרוג את הילד הזה, תהרגו קודם אותי!"

גדיה שפקדה אותו לאחרונה. עת ניספה נכדו. טייס-קרב אמיר שפירא (21), לא הורגש הדיכאון ביישיש כחול-העיניים וזקוף-הקומה. תוך כדי נשיפת עשן מק-טרות. אוהב אברהם שפירא גם כיום להעלות זכרונות מתקופת הזהור שלו.

שבעוד רגע יקרעני כדג, מיד התרוממתי והכי רוחי בקול גדול על נצחוני.

תשע פרות ברמדאן

ל חילותי את דרכי כשומר אצל הברון. השמירה היתה באחריות, כל מה שהיה נגנב ולא היה מוחזר, היה נגרע ממשכורת. הרוחחתי אז שלושה נפוליאונים. ארבע-עשרה שנה כלכלתי במשכורת זאת אשה וילדים ועוד היה נשאר לי נפוליאון בכיס. אכלנו לחם שחור וזיתים, ופעם בשבוע בשר.

מעולם לא גרעו ממשכורת, כי תמיד גיי ליתי את הגנבים. הפרינציפ שלי היה — דין מעה כדין מאה. הייתי מחפש אחר הגנבים שבועות וחודשים, הגעתי לכפרים ערביים והם ידעו שאיני חותרן. נכון שלא נגעתי אף פעם באיש לרעה, אבל מעולם לא ויתרתי על כבוד יהודי ועל רכוש יהודי. זהו הפרינציפ שלי. עם השכנים הערבים התקשרתי בידי דות, והם היו מביאים לפני את כל צרותיהם ומשפטיהם.

פעם באו אלי כמה בדואים שכנים וביקשו ממני להטצרף אליהם בחיפוש אחר תשע פרות ועגל לכן אחד שנגנבו מהם. יצאנו ביום ראשון בביקר והתחלנו לחפש ולשאול בכל המושבות והכפרים. היה אז חודש רמדאן וב' משך שלושה ימים לא אכלנו כלום, רק מה שהיינו טועמים בלילות אצל הערבים. היינו מגלים את עקבות הפרות ומאבדים אותם חליפות.

לאחר שהיינו כבר עייפים עד מאד מרכיבה של שלושה ימים, ולאחר שסוסה אחת כבר נפלה ומתה, הגענו עם ערב לכפר חרס שב' הרי חברון. גיבל חליל (הרי חברון) היו ידועים כמקום מחבוא לשודדים ורוצחים.

הכפר חרס שוכן על אם הדרך, ומשני צידיו מתרוממים צוקי הרים גבוהים, ושם הרבה כרמי ענבים עם גדרות אבנים. כשהגענו לשם כבר היו כל בני הכפר יושבים במזבלה ואוכלים ארוחתם. שם גילינו את השודדים. כשראנו הפושעים התחילו לצעוק ולברוח.

גתתי פקודה לירות בהם ובצעמי שלפתי רובה ויריתי באויר. אחד הגנבים נפגע ונפל, לא הספקנו לראות אם הוא מת או לא וכל הכפר כבר התאסף סביבנו. מיהרנו לברוח במעבר הצר והשארנו את הפרות בכפר. הערבים חסמו לנו את הדרך ורדפו אחרינו, והערבים בהרי חברון רצים יותר מהר מסו' סיפ. לאחר שעה נשאר רק אחד אחרינו.

צעק האיש: "מי אתם?"
"לא באנו להתחתן אתך, ואנו מהמקום משם נגנבו המרות!" צעקתי. אתם תשלמו בעד כל פרה בראש אדם. לא תגיעו ליפס עד אשר תחזירו את הפרות!"

לאחר ארבע ימי נדודים חזרתי הביתה, בי פעם הראשונה בידיים ריקות. "מילא", אמרתי,

תרבוש, מגזב, חותלות — כך הופיע שפירא בקבלת הפנים לנציב הבריטי, סמואל.

"לא כל יום פורים."

לא עבר שבוע ושייך אברקישק בא אלי ובידו מכתב מהמוכתר של הכפר חרס: "לו ידענו מי אתם ומי הם השודדים, היינו גות' גים לכם יד. בואו ותקבלו את הפרות!"

זוירים שר עבדאללה

ב שנת 1930 כינס חגי' אמין אל חוסייני, המופתי של ירושלים, כינוס כל-מוסלמי במסגד עומר, כדי להשיג את תמיכת העולם המוסלמי בכנופיות הפלשתיניות. בין המוזמ' גים היו שני זוירים של האמיר עבדאללה. השניים, שונאי הציוניות, רצו לראותני. הבאתים לת"א לקיוני, אכלנו ארוחת ערב עם מאיר דיזנגוף ואז שכנעתי אותם להיפגש עם חיים ארלוזורוב, שהיה אז מזכיר המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית. באותה פג' שה השתתף גם אחד המזכירים, מר משה שרתוק.

המקצוע * טבע הערבים

ל א למדתי אף פעם בבית-ספר. הורי ארצה מרוסיה כשהייתי עוד ילד קטן. גם בארץ לא יכולתי ללמוד — עבדתי עם אבי ואחי בשדה, הייתי רץ אחרי העגלות. אבל החיים היו לי בית-ספר טוב, ומהם למדתי מקצוע חשוב מאד: טבע הערבים. הערבים לא יגעו באדם לרעה כל זמן שהם רואים כי הוא חזק. ארבעים שנה הסתובבתי ביניהם והם לא העיזו לגעת בי, כי היה לי נשק ואף פעם לא השתמשתי בו. כדי לרכוש את הערבי כידידי יש להבין את נפשו.

* בית-קפה שעמד על עמודים כשחלוק מעל למי הים, מול המקום בו עומד כיום בנין הכנסת.

אחרי הפרעות של שנת 1921 השתתף אברהם שפירא (שלישי מימין, במעיל לבן) בסולחה רשמית בין איכרי פתחתקוה וערביי אברקישק. שני הצדדים נערכו על סוסיהם בחרובי-החול של פתח' חיה בין ערביי הסביבה, שהכירוהו בשם הערבי "שייך איברהים מיכה".

מה אתה היית אומר, אם אתה תמיד היית צריך לחיות רק בתוך צינצנת?

בפעם הבאה שתסעי מטביב, שמעתי?

נעביר אותה לבית החולים, גברתי. את זקוקה למנוחה.

היום ני עוזרת לאמא'לה לשטוף את הכלים!

פוף! טראח! אני קלעתי בכ ראשונה!

רותי סאותי

לפני שנתיים נולדה אחות לפרא-דני, ויקרא שמה בישראל רותי שטותי. כפי שמוכיחים הציורים המובאים בזה, גם היא נאמנה למסורת המשפחתית המהוללת.

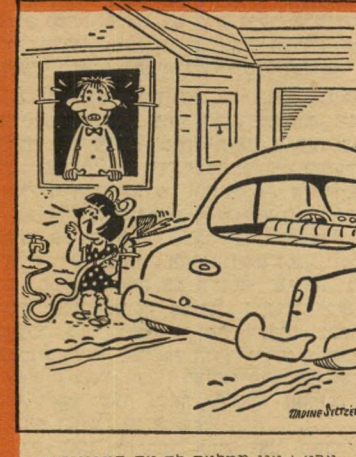
אולי מישהו ראה את מכונת הגילוח שלי?

לפני שאמא הלכה, היא אמרה לי משהו על הכיריים, לא זוכרת מה.

היי, אל תיבהלי כל כך! אבא שלי תמיד נראה ככה בבוקר!

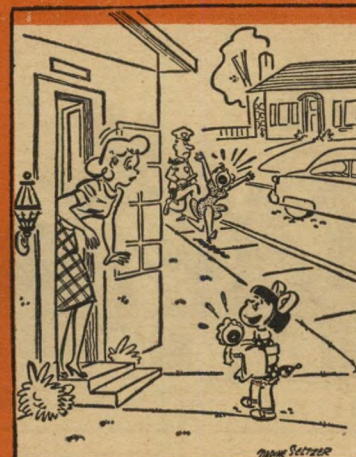
אבא! אני ממלאת לך את המכונת!

מה זה? איפה רותי? הלא רק כרגע היא היתה כאן!

היי, אבא! שכחת לחבר ית החשמל!

אמא, תביטי איהו מותק של תינוק מצאתי בחנות המכולת!

זה עם החור בנעל זה אבא שלי!

נדמה לי שהנגינה של רותי משתפרת מאד!